הײנט 8 זײטען

NAJER FOLKSBLAT

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרײז 10 גראשען

נײער פאלקסבלאט

№ 199 | Łódź, Wtorek, 26 sierpnia 1930 r. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ' אלול תר"צ | № 199

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

מארשאל פילסודסקי פרעמיער

הײנט — גרויסע פאליטישע דעקלאראציע פון נײעם פרעמיער

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

הײנט האט דער מלוכה־פרעזידענט נאמינירט די נײע רעגירונג מיט מארשאל פילסודסקי אלס פרעמיער.

מארגען, דינסטאג װערט ערװארט א גרויסע פאליטישע דעקלאראציע פון פרעמיער פילסודסקי.

נאמינירט געװארען די נײע רעגירונג

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

הײנט אין די מיטאג־שעה'ן איז אונטערגעשריבען געװארען די נאמינאציע פון דער נײער רעגירונג. אלע מיניסטארען זענען געבליבען דיועלבע, װאס אין סלאװעק'ס קאבינעט.

א חוץ דעם איז נאך פולקאװניק בעק נאמינירט געװארען אלס מיניסטער אהן א פארטפעל.

אין דער נאמינאציע איז נישט דערמאהנט דער באהן־מיניסטער קיהן, װעלכער געפינט זיך איצט אין אויסלאנד.

קאנפערענץ פון פרעמיער פילסודסקי

מיט'ן מלוכה פרעזידענט און פינאנץ־מיניסטער

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

הײנט האלב 1 א זײגער בײטאג איז אין פרעזידיום פון מיניסטארען־ראט געקומען פרעמיער פילסודסקי און אפגעהאלטען א קורצע 5־מינוטיגע קאנפערענץ מיט אלע מיניסטארען. די זיצונג האט שוין געפיהרט דער נײער פרעמיער. דאן זענען די מיניסטארען אװעק און פרעמיער פילסודסקי איז געבליבען אויף א קאנפערענץ מיט'ן פינאנץ־מיניסטער מאטושעװסקי.

1 א זײגער איז פרעמיער פילסודסקי אפגעפאהרען פון פרעזידיום אין שלאס אויף א קאנפערענץ מיט'ן מלוכה־פרעזידענט.

די קאנפערענץ האט געדויערט איבער א שעה. װעגען דער קאנפערענץ איז נישט ארויסגעגעבען געװארען קײן שום קאמוניקאט.

נאך דער קאנפערענץ איז דער פרעמיער אפגעפאהרען אין בעלװעדער.

די נײע רעגירונג האט שוין אבגעגעבען א שבועה

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

הײנט 5 א זײגער איז אויפ'ן שלאס אפגענומען געװארען די שבועה בײ דער נײער רעגירונג.

נאכדעם װי דער מלוכה־פרעזידענט האט אנגענומען די שבועה איז װידער פארגעקומען א בעראטונג צװישען דעם מלוכה־פרעזידענט און פרעמיער פילסודסקי. אין דער בעראטונג האט זיך אויך בעטייליגט דער נײער מיניסטער אהן פארטפעל פולקאװניק בעק, װעלכער װעט האבען דעם אמט פון װיצע־פרעמיער.

אויף דער אינהאלט פון דער דאזיגער בעראטונג איז געבליבען אומבעקאנט און עס איז נישט ארויסגעגעבען געװארען קײן קאמוניקאט.

געזעגנונגס־זיצונג פאר פרעמיער סלאװעק

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

הײנט 12 א זײגער פארמיטאג איז אין פרעזידיום פון מיניסטארען־ראט פארגעקומען א געזעגנונגס־זיצונג פון דעם ביז־איצטיגען פרעמיער סלאװעק, אין װעלכער עס האבען זיך בעטייליגט אלע מיניסטארען, אונטערשטאטס־סעקרעטארען, פרעסע רעפערענטען א. א. װ.

די געזעגנונגס־רעדע האט געהאלטען װיצע־מיניסטער פשעטעל.

װער איז דער נײער װיצע־פרעמיער בעק?

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

אין שײכות מיט דער נאמינאציע פון פולקאװניק בעק אלס מיניסטער אהן פארטפעל דערװיסט מען זיך א: פולקאװניק בעק איז איצט אלט 36 יאהר און שוין פ' נקעלץ ה.ה. פון דעם ערשטען מאמענט אן אַרבייט ער צוזאמען מיט'ן מארשאל פילסודסקי. ער האט זיך בעטייליגט אין אלע מלחמות פון 1914 אן. די לעצטע צעהן יאהר האט ער דערפילט פערשידענע גרעסערע פאליטישע פונקציעס, ער איז אויך געװען דער איינציגער װאס האט בעגלייט דעם מארשאל פילסודסקי בעת ער איז געפאהרען מיט אײניגע יאהר צוריק קײן גענף.

לעצטענס האט פולקאװניק בעק פערנומען דעם אמט פון שעף פון קריגס־מיניסטעריום.

אלגעמײנע פערזאמלונג פון צענטראלעװ

װארשא. 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דעם 1־טען סעפטעמבער װעט פארקומען א גרויסע אלגעמײנע פערזאמלונג פון צענטראלעװ. אין דער פערזאמלונג װעלען זיך בעטייליגען אלע דעפוטאטען און סענאטארען װאס געהערען צו די אפאזיציע־קלובען.

צענטראלעװ בעשלאסען נישט צו ענדערן די טאקטיק

די צוזאמענפאהרען פון צענטראלעװ װערען נישט אפגערופען

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

הײנט איז געקומען קײן װארשא דער פיס־מארשאלעק ראשינסקי, ער האט אפגעהאלטען א בעראטונג מיט די פיהרער פון צענטראלעװ. װאס פאר א בעשלוסען עס זענען אנגענומען געװארען איז נישט בעקאנט.

עס איז נאר בעװאוסט אז דער צענטראלעװ האט בעשלאסען נישט צו ענדערען זײן טאקטיק. אלע קאנפערענצען פון צענטראלעװ װאס דארפען פארקומען אין גאנץ פוילען הערונטער אויך אין לאדז דעם 14־טען סעפטעמבער זאלען יא פארקומען.

אויב אבער אין דער דעקלאראציע װאס פרעמיער פילסודסקי װעט מארגען, דינסטאג פערעפענטליכען װעט גערעדט װערען װעגען פונאנדער־לאזען דעם סיים, װעט די פראטעסט־אקציע אפגעשטעלט װערען.

רעװאלוציע אין פערו

דער דיקטאטאר איז אנטלאפען. — די מיליטער האבען איבערגענומען די רעװאלוציאנערען

לאנדאן, 25. (ספ. טעל.)

5 די רעװאלוציע אין פערו פערשטארקט זיך. אין דער שטאט ארעקיפא האט זיך צוזונטעװעט דער גארניזאן, די אפיצירען האבען ארעסטירט דעם גובערנאטאר און בעזעצט די װיכטיגסטע סטראטעגישע פונקטען פון דער שטאט.

אין משך פון שבת און זונטאג האט זיך די רעװאלוציע איבערגעװארפען אין א רײהע אנדערע שטעט פון דער פערואנישער רעפובליק. די רעגירונג האט בלאקירט דעם פארט מאלענדא, און אפגעשטעלט די פאהר־פערבינדונג מיט די צופונטעװעטע געגענדען.

די רעװאלוציאנערען האבען פערעפענטליכט די ארויספאדערונג פון פרעזידענט לעגויא און געשאפען א נײע רעגירונג.

די רעגירונג האט ארויסגעשיקט געגען די צופונטעװעטע מיליטערישע אפטײלונגען.

די קאמפען האבען זיך אנגעהויבען, עס זענען פערהאן דערהרגעטע און פערװאונדעטע.

נױ־יארק, 52. (טאז.) לויט ידיעות פון פערו האבען די אויפשטענדיגע שוין פערנומען זיבען דעפארטאמענטען. זיי האבען אויך פערטאפט דעם בלאקירטען פארט מאלענדא. די בעפעלקערונג נעמט אויף די אויפשטענדיגע מיט בעגײסטערונג.

די פיהרער פון אויפשטאנד זענען פולקאװניק סאנגװש פערא און דער פריהערדיגער מיניסטער קלעמענט רעװילא.

נױ־יארק, 25, (טאז)). דער פערואנישער קאבינעט האט זיך אנגעגעבען און דימיסיע.

נױ־יארק, 25. (טאז.) פון לימא מעלדעט מען, אז דער פרעזידענט פון פערו לעגויא, װעלכער האט זײט 11 יאהר געהערשט אין לאנד אלס אומבעגרעניצטער דיקטאטאר האט צוליב דעם אויפשטאנד ־ימיסיאנירט און איז אנטלאפען אויף דער קריגס־שיף „ראו" קײן פאנאמא.

פרעזידענט װײצמאנס עקספאזע

אויף דער זיצונג פון אקציאנס־קאמיטעט אין בערלין

בערלין, 25 (מ'א טעלעגראפיש).

אויף דער הײנטיגער זיצונג פון אקציאנס־קאמיטעט אין בערלין האט פרעזידענט װײצמאן געהאלטען א גרויסע פאליטישע רעדע. ער האט ברייט ארומגערעדט דעם בעריכט פון דער מאנדאט־קאמיסיע און די בעמערקונגען פון דער בריטישער רעגירונג צום בעריכט. ער שטרייכט אונטער די װיכטיגקייט פון דער ערקלערונג פון דער בריטישער רעגירונג נאכ'ן איינפיהרען א קאנסטרוקטיװען פראגראם אין ארץ־ישראל. מיר ערװארטען, אז די דאזיגע טעטיגקייט װעט שאפען א גרונדלאגע פאר דעם אויפבוי פון ארץ־ישראל. מיר ערװארטען, אז די בריטישע מלוכה װעט אויספיהרליך בעהאנדלען די פראגע פון מלוכה־באדען, פאר יודישע איינװאנדערונג און דער צוזאמענארבײט מיט דער יודישער אגענץ.

אנגדעיע פארשלאגען זענען פאר אונז נישט אנגענומבא. מיר אקצעפטירען דעם שטאנדפונקט פון דער בריטישער רעגירונג, אז אידער אויפגאבע איז נאר צו שאפען בעצידונגען, װאס זאלען ערמעגליכען די שאפונג פון א יודישע נאציאנאלע הײם, אבער דאס מוז געטון הערען אין הסכם מיט דער באלפור־דעקלאראציע און די פארשריפטען פון מאנדאט.

נאך װײצמאנס רעדע האט געשמען א װארט יאקאבזאהן, ער שטרייכט אונטער, אז דין מאנדאט־קאמיסיע האט זיך ארױסגעזאגט געגען פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט די אראבער, װייל דאס איז געגען דער מאנדאט.

—=[][][]=—

מאיר צעטעל איז דעקארירט געװארען מיט א'נארדען

קיעלץ, 25. (טעלעפאניש). הײנט איז א שטאטראט איבערגעגעבען געװארען דער ארדען דעם יוה מאיר צעטעל, װעלכער האט אין זײן צײט אפגעראטעװעט פון טויט 3 לעגיאניסטען.

צװײ פון די לעגיאניסטען בארקאװסקי און פאניאטאװסקי, װאס זענען שוין איצט פולקאװניקעס זענען אויך געקומען צו דער פײערליכקײט.

דער װיצע־װאיעװאדע קרעבעל, װעלכער האט צעטעלען איבערגעגעבען דעם ארדען האט געהאלטען א גרויסע רעדע.

—[][][]—

פרעמיער פילסודסקי פאהרט קײן גענף

אויף דער סעסיע פון פעלקער־בונד

די ערשטע שריט פון דער נײער רעגירונג

װארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

אין די פאליטישע קרייזען ערװארט מען מיט גרויס שפאנונג די דעקלאראציע פון דער נײער פרעמיער.

פון די פערשידענארטיגע קאנגען און השערות, װעגען די ערשטע שריט פון פרעמיער פילסודסקי האט זיך דער קלאנג, אז קודם כל װעט דער נײער פרעמיער װענדען זײן אויפמערקזאמקײט דער אויסערליכער פאליטיק צוליב דער געשאפענער אינטער־נאציאנאלער לאגע און מיט די דײטשע אטאקעס אויף די פוילישע גרעניצען, הגם עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז אויך אין דער אינערליכער פאליטיק גרייט זיך עפעס. יעדענפאלס איז קלאר אז ביז נאך דער סעסיע פון פעלקער־בונד װאס דארף שוין אין די נאהענטסטע טעג זיך צוזאמענקומען װעט אין דער אינערליכער פאליטיק קײן ענדערונג נישט פארקומען.

מ' מען ערװיסט זיך, פאהרט פרעמיער פילסודסקי קײן גענף אויף דער סעסיע פון פעלקער־בונד.

דעם פרעמיער פילסודסקי װעט אויף זײן רייזע קיין גענף בעגלייטען דער װיצע־פרעמיער בעק. ערשט נאך דער סעסיע, װען פרעמיער פילסודסקי װעט צוריקקומען פון גענף װעט ער זיך פערנעהמען מיט די אלע פראגען װי סיים, צענטראלעװ, קאנסטיטוציע א.א.װ.

אײנס האלט מען אבער פאר זיכער, אז דער סיים װעט גאר אינגיכען פונאנדערגעלאזט װערען.

א"י-רעגירונג האט נישט גענומען אין שוץ די יודישע בעפעלקערונג

שטעלט פעסט דער בעריכט פון דער מאנדאטן קאמיסיע

ג ע נ ף, 26 אויגוסט (יט"א טעלעגראפיש).
היינט איז פערעפענטליכט געווארן דער בעריכט פון דער מאנדאט־קאמיסיע. דער בעריכט ענטהאלט א קורצע בעשרייבונג וועגן דער אויסערגעוועהנליכער סעסיע פון דער מאנדאט־קאמיסיע, און בעט צו שטיצן די אינפארמאציעס פון דער ענגלישער רעגירונג. הויפטזעכליך צו בעריקזיכטיגען נאר יענע אויספיהרונגען פון דער שאו־קאמיסיע, וועלכע זענען אקצעפטירט געווארן דורך דער ענגלישער רעגירונג.

דער בעריכט שטרייכט אויך אונטער דעם ווערט פון'ם מעטעריאל פון דער יודישער „אגענץ".

דער בעריכט איז איינגעטיילט אין 3 טיילען:
1) די פערשידענע געשעהענישן אין ארץ־ישראל.
2) די סיבות פון די געשעהענישן און
3) די שטעלונג פון דער ארץ־ישראל־רעגירונג.

דער בעריכט שטעלט פעסט, אז די אונרוהען זענען נישט אויסגעבראכן ספאנטאן. די מאנדאט־קאמיסיע קריטיקירט דעם בעריכט פון דער שאו־קאמיסיע וועגן כאראקטער פון די אונרוהע.

ס'איז אויך נישט ריכטיג דער אורטייל פון דער שאו־קאמיסיע וועגן דער האלטונג פון די אראבישע פיהרער.

די שאו־קאמיסיע האט זיך בעמיהט פעסטצושטעלן די פעראנטווארטליכקייט פון יודען און אראבער פאר די אונרוהען.

די מאנדאט־קאמיסיע אונטערזוכט די האלטונג פון דער מאנדאטן־מאכט, ווייל זי איז פעראנטווארטליך פאר דער פעלקער־ליגע.

די פאליציייאישע רעגלעמענטאציע ביים כותל מערבי, וועלכע איז פארגעקומען יום ־ כפור פון 1929 האט געהארפט פריהער ערלעדיגט ווערען.

די יודען האלטען, אז די ענגלישע רעגירונג האט מעהר געשטערט ווי געשטיצט די יודישע קאלאניזאציע.

די מאנדאט־קאמיסיע נעהמט אן אן אנ'אלגעמיינע שטעלונג צו דעם דאזיגען פראבלעם און נעמליך, אז ביז איצט איז נישט געלונגען אויסצופיהרען דעם מאנדאט אלס גאנצעס.

די מאנדאט־קאמיסיע האלט פאר ריכטיג צו צופאסען די עמיגראציע צו די אויפנאהמס־פעהיגקייטען פון לאנד.

די אויספארשונגען געווינען איצט א בעזונדערע קראפט נאך דעם ווי די א"י־רעגירונג האט נישט גענומען אין שוץ און זיכערקייט די יודישע בעפעלקערונג.

די ארץ־ישראל־רעגירונג איז געווען איבערראשט פון די געשעהענישן, ווייל דאס לאנד איז געווען ענטוואפענט. די מאנדאט־קאמיסיע האט נאך אין יאהר 1926 געמאכט אויפמערקזאם דער בריטישער רעגירונג געגען דער ווייטערער רעדוקציע פון די מיליטערישע כוחות אין לאנד.

די מאנדאט־קאמיסיע זעהט אין'ם מאנגעל פון מיליטערישע כוחות די הויפט־סבה פון דער פערברייטערונג פון די אונרוהען.

דער בעריכט געדענקט דאן איבער צו אנאליזירען די פאליטיק פון דער מאנדאטן־מאכט אין א"י, כדי פעסטצושטעלן, אז די א"י־רעגירונג האט נישט פיל צוגעהאלפען צו פערמילדערען דעם יודיש־אראבישען אנטאגאניזם. די אויספיהרונג פון מאנדאט פערטיידיגט נישט די אינטערעסן פון דער יודישער נאציאנאלער היים און אויך נישט די אראבישע נאציאנאליסטען.

די רעגירונג האט נישט גאראנטירט שוץ און זיכערקייט פון דער יודישער בעפעלקערונג.

די קאמיסיע שטעלט אויך פעסט, אז די אומאקטיוויטעט פון די רעגירונג לגבי דעם ציוניזם ברענגט שאדען נישט נאר בלויז די יודען.

אין איצטיגען מאמענט מוזען אלע אינסטיטוציעס, וואס דארפען געשאפען ווערען דורך דער מאנדאטען־מאכט, געגרינדעט ווערען דורך די יודען און זעלבסט־פערשטענדליך זענען זיי דעריבער בלויז נאר פאר דער טובה פון דער יודישער בעפעלקערונג.

ג ע נ ף, 25 (יט"א טעלעגראפיש)
אין דעם ווייטערדיגען טייל פון דער מאנדאט־קאמיסיע ווערט געזאגט, אז א ברייטע פערגרעסערונג פון דער יודישער עמיגראציע קיין ארץ־ישראל אהן דער איינמישונג פון דער רעגירונג וואלט געמוזט שאפען אין ארץ־ישראל א שטעלונג פון א צווייטער בעפעלקערונגס שטאט. די אראבער ווארפען פאר דער רעגירונג, אז זי האט נישט געשאפען קיין זעלבסטפערוואלטונגס־ארגאן. די בריטישע רעגירונג איז גרייט צו אנערקענען אן אראבישע אגענץ. דער פארשלאג פון זעלבסט־פערוואלטונג איז פערשטענדליך און דערלאזבאר נאר דאן ווען ביידע פעלקער שטעהען אויף דערזעלבער שטופע פון ציוויליזאציע. מיר מוזען זיך ענטשלאגען ארויסזאגען געגען די עלעמענטען, וואס אגיטירען געגען מאנדאט.

די מאנדאט־קאמיסיע איז מסכים — ווערט ווייטער געזאגט אין בעריכט — אז די בריטישע רעגירונג קען נישט פיהרען קיין קאנסטרוקטיווע ארבייט אין לאנד אזוי לאנג ווי זי טרעט ארויס אלס אריביטער.

אין צווייטען טייל פון בעריכט בעריהרט די מאנדאט־קאמיסיע די שטעלונג און די מיטלען, וואס זענען אנגענומען געווארן בכדי נישט צו דערלאזען, אז עס זאלען זיך איבערחזרן די געשעהענישן פון פערגאנגענעם יאהר.

עס ווערט אויך אויסגערעכנט די פראגע וועגן דער רעארגאניזאציע פון דער פאליציי, פון די יודישע קאלאניעס. די שאפונג פון דער כותל־מערבי־קאמיסיע און די סימפסאן קאמיסיע, וועגן וואס די בריטישע רעגירונג האט מיטגעטיילט דער מאנדאטען קאמיסיע.

ווייטער ווערט אין בעריכט געזאגט, אז דאס אפשטעלען דאס ארויסגעבען סערטיפיקאטען ווערט בעטראכט אלס א צייטווייליגע פעראָרדנונג. די מאנדאט־קאמיסיע נעהמט דאס צו קענטניש, הגם זי זאגט זיך נישט ארויס וועגן דעם.

מען טאר נישט — ווערט ווייטער געזאגט אין בעריכט — צונויפמישען דעם ענדציל פון מאנדאט מיט די אונמיטעלבארע פערפליכטונגען פון מאנדאט־לאנד.

דער ענדציל פון מאנדאט איז אויפצובויען די יודישע נאציאנאלע היים און צו שאפען זעלבסט־פערוואלטונגס־ארגאנען. די דאזיגע אויפגאבען זענען נישט געגענזייטליך. די אויפגאבע ארויסצופיהרען דעם אויפבוי פון דער נאציאנאלער היים איז א שווערע, אבער אויספיהרבאר.

די ארץ־ישראל איינוואוינער מוזען אנערקענען די גוטע זייטען פון דער ארץ־ישראל רעגירונג, ווייל די האבען קיינמאל פריהער נישט געהאט קיין פאליטישע ערפאהרונג.

א טיכטיגער פערקויפער
פון דער מעבעל־בראנזשע ווערט געזוכט.
אפערטען אונטער „מעבעל" אין אדמינ. פון דער צייטונג.

2 צימערן מיט א קוך
מיט בעקוועמליכקייטען
ווערט פון זאפארט געזוכט
צו דינגען דירעקט ביים ווירט
אפערטען אונטער „Z"

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: קלאדקעס אויף פלאטפיסען, קינסטליכע כערטען א. א. ו. נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכם

Dr. Z. Rakowski
ספ. פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעמשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—5

איבעראשענדע נייעס פאר לאדז און פראווינץ!
דערמיט מאך איך בעקאנט, אז אין מיין לאנג-עגזיסטירענדען **לעדער-געשעפט**
20 נאוואמיעסקא 20 ווערט ערעפענט דינסטאג, דעם 2 סעפטעמבער ד. י.
אנ'אבטיילונג פון מענער-שיכווארג
דעטייל און הורט, וואס וועט געבען די מעגליכקייט יעדען איינציגען צו קויפען א פאר גוטע שיך פון די בעסטע אויסארביימונג פאר שפאט ביליגע פרייזען, פון וועלכע גאנץ לאדז וועט ערשטוינט ווערען. פון די קלענסטע ביז די גרעסטע, אלע סארטען ווי: געמזאווע, כראמאווע, פון די בעסטע פריידענבערג'ס לאקיר, קאלירטע פון אלע נייעסטע פארבען, געשפאלטע און געניטע. די שפאט ביליגע פרייזען וועלען פערעפענטליכט ווערען אין טאג פון דער ערעפנונג. יעדערער, וואס וויל האבען גוט און ביליג זאל ווארטען ביזן 2-טען סעפטעמבער ד.י. וועט ביי מיר בעקומען: געמזאווע און כראמאווע יודישע שטיוועל גוט און ביליג. געמזאווע און כראמאווע שטיבלעטן אויף גומע נישט מיט קיין שטנו. געמזאווע און כראמאווע גאנצע שנור־סאמאשען. געמזאווע און כראמאווע האלבע שנור־לאטשען. לאקירטע האלבע שנור־לאטשען פון די בעסטע פריידענבערג'ס לאקיר. שנור־לאטשען קאלירטע פון אלע נייעסטע פאסאנען פון קליין ביז גרויס אלע סארטען. פערגעסט נישט די אדרעס.
מיט אכטונג **א. מ. גאלאס** לאדז, נאוואמיעסקא 20
— טעלעפאן 158-12 —

צענטראלער פעראיין פון לעדער-אינדוסטריע ארבייטער אין פוילען
אפט. לאדז נארוטאוויטש 50
היינט, דינסטאג, דעם 26 אויגוסט קומט פאר די
פארטזעצונג פון דער פערזאמלונג
אין לאקאל פון פעראיין נארוטאוויטש 50 פון די שטעפער - ארבייטער וועגן דער אקציע. אלע שטעפער ארב. מוזען קומען
דער אקציע-סאמיטעט

צענטראלער סוחרים און פאבריקאנטען-פערבאנד
אויף דער לאדזער וואיעוואודזטווא
(פיעטרקאווער 10) לאדעט איין די ה"ה פעראיינס-מיטגלידער אויף דער
קאנפערענץ
וועלכע קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 26-טען אויגוסט 1930 פינקטליך 8 א זייגער אוונט אין פעראיינס-לאקאל אויף דאס טעמע:
„סארטעליזירונג אויפ'ן גרונד פון אלגעמיינעם קריזיס"
די פערוואלטונג

Dr. Med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—10 פארמ. 1—3 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

וועכבעריז כירורגישע קליניק
„SANATO"
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלע.
200 זל.

האנטווערקער-קירזשנער-צעך, וואלטשאנסקא 19
אכטונג, קירזשנער!
היינט, דינסטאג, דעם 26-טען אויגוסט, 7.30 אוונד, קומט פאר דער המשך פון דער
גרויסער פערזאמלונג
א.ד.ט.: די לאגע אין פאך
אלע קירזשנער-מייסטער מיטגלידער מוזען אומבעדינגט קומען.
די פערוואלטונג

א קוואל פיצירטער סראפט-שפולער(ין) ווערט פון זאפארט געזוכט ס'קען זיך אויך מעלדען אנ'אויסלערנטער(ין) אויף אויסווערטס צו סוויטערס ביי מ. פרענקעל 27 פולנאצנא 27

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקייט
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעמט אן פון 4—7 אוונד.

היינט פרעמיערע! היינט פרעמיערע!
פון דער גרויסער פראכטיגער רעווי פון געזאנג און טאנץ אין 2 טיילן 18 בילדער א. ג.
„ווען ס'ווייב קומט צוריק"...
אין פראגראם: סקעטשען, אינסצעניזאציעס, אטראקציע-סאלא-נומערן, באלעט, כארען א.ז.וו. אייגענע דעקאראציעס, קאסטיומען ליכט-עפעקטען. עס נעהמען אנטייל די ניי אנגאזשירטע ארטיסטען פון די ווארשאווער ביהנעס.
טעגליך 2 פארשטעלונגען: 7.30 און 9.30, אוונד שבת, זונטאג און יום-טוב 5.30, 7.30 און 9.30 אוונד.
פארפערקויף פון בילעטן אין דער ביורא „Reklama Polska" פיעטריקאווער 101 טעל. 126-89 טעגליך פון 11 פריה ביז 4 נ"מ

רעווי-טעאטער
„Dobry Wieczór"
אין דער געביידע פון קינא-טעאטער
„BAJKA"
פראנציסקאנער 31a, רוג בושעווסקער
(צופאהר מיט טראמוואיען 1, 6 און 14).

היינט און פאלגענדע טעג! === גרויסע פרעמיערע! === היינט און פאלגענדע טעג!
„דאס זיבעטע געבאט"
מעכטיגע דראמע. אין די הויפטראלען:
Janet Gaynor i Charles Farrell

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
(ביים פלאץ קאשטשעלני)
פערשטארקטער סימפאנישער ארקעסטער אונט. דער לייטונג פון ה' סטעפאנסקי

לאדז. 26 אויגוסט 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 26 אויגוסט 1930

די מזרח־אייראפעאישע אגראר־פערשטענדיגונג

אין ווארשא ווערט בקרוב פארקומען א פערשטענדיגונג־קאנפערענץ וועגן אגראר־פראבלעמען פון די מזרח־אייראפעאישע מלוכות. די אויפגאבען פון דער קאנפערענץ זענען פון ריין־עקאנאמישען כאראקטער און האבען א ערשטקלאסיגען באַטייט פאר די ווייטערדיגע האנדעל־באציהונגען צווישען מזרח און מערב אייראפע.

דער עקאנאמישער קריזיס, וועלכער הערשט איצט אין גאר דער וועלט — האט זיך אמשטארקסטען געלאזט שפירען אין די אגראר־לענדער פון מזרח־אייראפע.

פוילען, רומעניע, יוגאסלאוויע, אונגארן און א טייל באלטישע מלוכות זענען די הויפט־פראדוצענטען פון ערד־פראדוקטען, ווי בויען זייערע מלוכה־ביודזשעטען קודם־כל אויף די הכנסות, וועלכע דער עקספארט פון אט דעם צווייג פראדוקציע ברענגט אריין. צוליב׳ קריזיס האבען זיך לעצטענס די ראויגע הכנסות אזוי שטארק פערקלענערט, אז ס׳שטעהט פאר א סכנה, וועלכע מ׳האפט בעזייטיגען אויף דער פארשטעהענדיגער ווארשאווער אגראר־קאנפערענץ.

עס געהט דהיינו וועגן נארמאליזירען די פרייזען פון ערד־פראדוקטען אויפ׳ן אויסלענדישען בעיקר מערב־אייראפעאישען מארק, וועלכע זענען לעצטענס זעהר געפאלען, אזוי למשל, האט די יוגאסלאווישע קוקורוזע אין יאהר 1929 אין הויך פון 4 מיליאן טאן אריינגעבראכט דער מלוכה קוים מיט 16 פראצ. הכנסה מעהר ווי אין יאהר 1928, בעת עס איז איינגאנצען געווען 2 מיליאן טאן. די סיבה, צוליב וועלכער אזא ירידה איז מעגליך, איז דאס, וואס עס פעהלט א וועלכע ס׳איז קאארדינירונג פון דער אגראר־פראדוקציע. בעת אין דער אינדוסטריע זענען פערהאנדען קאנקורירענדע קארטעלען, וועלכע רעגולירען דעם אומזאץ און פרייזען פון אלערליי פאבריקאטען, דורך בעגרענצען אדער פערגרעסערען די אויסארבייטונג. די אגראר־פראדוקציע איז עס בטבע אוממעגליך, און אפילו קירעווען די ערד־פראדוקציע אין אן אנדער ריכטונג אין פאל פון אן איבערפראדוקציע קענען נישט די מלוכות, אן פעסטע פינאנציעלע יסודות, אפגערעדט שוין דערפון, אז זיי זענען נישט ביכולת צו מאגאזינירען א גרעסערע צאהל תבואות בעת א נישט־גינסטיגער צייט.

די פינאנציעל־שוואכע מלוכות זענען אויך נישט בכוח צו ענטגעגנשטעלען דער פראטעקציאָניסטישער פאליטיק פון די גוט איינגעפונדעוועטע אינדוסטריעלע מלוכות, און לסוף די וויכטיגסטע סיבה, צוליב וועלכער דער אגראר־קריזיס איז אויסגעבראכן אין אזא שארפער פארם — די מעכטיגע קאנקורענץ, וועלכע עס פיהרט מיט די ארימע מזרח־אייראפעאישע מלוכות די רייכע אמעריקע אויף אייפ׳ן דאזיגען געביט.

די פעראייניגטע שטאטען, קאנאדע און ארגענטינע, האבענדיג די געהעריגע שטיצע פון ספעציעל צום דאזיגען צוועק געשאפענע קרעדיט־אינסטיטוציעס פערפלייצען דעם אייראפעאישען מארק מיט זייערע פראדוקטען. ווען נישט די אויסער־אייראפעאישע קאנקורענץ, איז דאך סטאטיסטיש בעוויזען געווארען, אז בלויז ווען 3 מלוכות: דייטשלאנד, עסטרייך און טשעכאסלאוואקיע וואלטען אימפארטירט תבואה פון מזרח־אייראפע (6 מיליאן טאן יעהרליך)! וואלט עס אין גאנץ א גרויסער מאס געלינדערט דעם קריזיס.

אט די אלע סיבות, וועלכע מיר האבען דא קורץ איבערגעגעבען האבען געצוואונגען די פעראינטערעסירטע מלוכות אננעמען די געהעריגע שריט, כדי צו שאפען א געמיינזאמען פראנט.

די ערשטע אונטערהאנדלונגען אין דעם פרט זענען פארגעקומען אין יוני ד. י. צווישען מלוכות פון דער „קליינער אנטאנט"; רומעניען, יוגאסלאוויע און טשעכאסלאוואקיע, וואו אין צד, דעם עקספארטער, האבען רעפרעזענטירט רומעניע און יוגאסלאוויע, דעם צווייטען צד, דעם אימפארטער — די טשעכישע רעפובליק.

רומעניע און יוגאסלאוויע, וועלכע צעהלען צוזאמען 32 מיליאן קאנסומענטען, שטעלען מיט זיך פאר א גאנץ וויכטיגע ווערט פאר די טשעכען, וועלכע קענען דארט געפינען אן אפזאץ־מארק פאר זייערע אינדוסטריע־ארטיקלען, דערפאר וואלט טשעכאסלאוואקיע זיך מחייב געווען צו פערקלענערן דעם צאל אויף אימפארטירטע אגראר־פראדוקטען.

די צווייטע קאנפערענץ, וועלכע איז פארגעקומען אין סינאיא (31 יוני — 3. אויגוסט) צווישען רומעניע און יוגאסלאוויע האט דעם בונד צווישען בעלגראד און בוקארעשט פערשטארקט. דער רומענישער מיניסטער פאר האנדעל און אינדוסטריע מאדגעאר האט די קאנפערענץ בעצייכענט ווי דעם ערשטען שריט צו פערווירקליכען דעם געדאנק פון אן עקאנאמישער פעדעראציע פון די אייראפעאישע מלוכות.

איצט דארף דער ווארשאווער צוזאמענפאהר, וואו עס וועלען זיך צונויפטרעפען אויך די באלטישע מלוכות, פארזעצען די ארבייט און שאפען די בעדינגונגען פאר אן איינגענער ווירטשאפטליכער צוזאמענארבייט אויפ׳ן אייראפעאישען קאנטינענט.

יעקב ווארשאווסקי

אויף וועלכע וועגען גייט דייטשלאנד

פון עמיל וואנדערוועלדע

אויף וועלכע וועגען געהט דייטשלאנד איז די פראגע וואס יעדער שטעלט זיך און נישט אהן מורא.

דאס פרעגט יעדער, וואס טראגט אין הארצען דעם געדאנק פון פערטיידיגונג, דעמאקראטיע און שלום.

ס׳איז נישט געווען נאכצויאגען דעם „טאן" פון פאריז, אז דעם 14 סעפטעמבער שפילט זיך אפ די צוקונפט פון דער דייטשער רעפובליק. די צוקונפט פון דער דייטשער רעפובליק אינטערעסירט נישט בלויז דייטשלאנד אליין, ווען פאר אכט יאהר אין, געקומען צו אנאַרכיש איבערקעהרעניש אין איטאליע, צוליב דער שוואכקייט און דעגענעראציע פון דער בורזשואזיע, האבען די סאציאליסטען נישט געגלויבט דאס די אינציגע, וואס זאלען שרייען, אז די איבערקעהרעניש איז פערבונדען מיט דער געשיכטע פון אייראפע. דאס וועלכע אין רוסלאנד וואו די געשעהענישען האבען געגלויבט דעם זיג די קאמוניסטען אליבער בלויז אין רוסלאנד.

מיט דעם אונטערשיד, דאס דא האט זיך אפגעשפילט א דעצידירענדע שלאכט צווישען די פאהרער פון דער אלטער וועלט און דער רעוואלוציע.

נישט גאר דעם גורל פון דעם דייטשען פראלעטאריאט פערטיידיגען די סאציאליסטען אין דייטשלאנד.

זיי קעמפען מיט ענערגיע פאר דעם אלגעמיינעם אינטערעס פון דער דעמאקראטיע און שלום. געגען דער רעאקציאנערער דעמאגאגיע געגען די מיט וועמען זיי זענען ערשט נעכטען געווען אין דער רעגירונג. דער געפאהר פון רעאקציאנערען זיג בעדייט נישט אליין א הרג־כפאל ביי די וואהלען.

אויסגעהענדיג פון דעם שטאנדפונקט, וואלטען די וואהלען אין טהירינגען און זאקסען נישט ווערט געווען אפילו מען זאל זיי דערמאנען.

ווי ס׳זאל נישט זיין דער רעזולטאט פון די וואהלען אין 14־טען סעפטעמבער איז פאראייסגעזעהן, דאס וועלט האט געזאגט רעכט ווען ער האט געזאגט בעת דעם אויפלעזען דעם רייכסטאג, די סאצ. דעמאקראטען וועלען בלייבען שטיין אויף זייערע פאזיציעס נישט בעריהרט און געשטארקט".

די זעלבע וואהלען אין טהירינגען און אין זאקסען האבען געוויזען אז די קאמוניסטען האבען געשטיגען

אין א שוואכערער מאס און די פאשיסטען אין א פיל ברייטערע פראפארציע.

און וואס וואלט געווען ווען די קומענדע געניעראל וואהלען אין דייטשלאנד וואלטען ארויסגעטראגען א זיג, וואס זאל שטיין אונטער דעם זעלבען צייכען פון עקאנאמישען קריזיס, אונטער דעם צייכען פון אפעטיט פון די פאטראנען געגען דעם ארבייטער־לוין און פאר דעם סיסטעמאטישען אויסנוצען פון נאציאנאלער קסענאפאביע (פרעמדען האס).

צו וואס פאר א רעזולטאטען וואלטען די וואהלען געקומען?

ס׳איז נישט צו צווייפלען, אז די קאמוניסטען וועלען אויסנוצען דעם רעאקציאנערען שפיל פאר זיך, און וועמענס אינטערעס ס׳ליגט צוצושטיין א מלחמה בכדי צו קענען געבען א שטויס די סאציאל־דעמאקראטען.

פון דער אנדערער זייט איז זייער מעגליך, אז די פאשיסטען זייענדיג געדייצט פון דעם וואל־זיג און זיך שטיצענדיג אויף די מיליטערישע און נאציאנאלע מאסען וועלען צוגרייטען מיט דעמאגאגיע און קאנספיראציע אן אטאקע אויף דער ווייטמארער קאנסטיטוציע בעת די רעפובליקאנער וועלען נישט זיין גענוג שטארק צו שאפען א מעהרהייט. פון דאנען אט געמט זיך די צווייזייטיגע האלטונג פון דער רעאקציע. פאר איהר שטייט די דעמאקראטישע פארטיי און דער האפנונג צו דאטעהען נישט זייער כבוד נאר א פאר שטולען אין פארלאמענט.

צוליב דעם צוועק געהען זיי אריין אין דער נייער פארטיי פון וועסטארפ׳ס און טרעוויראנוס פאליטיק.

די פאלקס־פארטיי פון שטרעזעמאן, ווייזט זיך ארויס אזוי ווי זי איז אייביג געווען: א פארטיי פון שווער אינדוסטריעלער און קאפיטאליסטישער בורזשואזיע, וואס האסט די דעמאקראטיע און

די רעפובליק און שטרעבט צו פאשיזם, וויל זי ווייל מיט אלע כוחות האלטען איהרע קלאסען־הערשאפט.

מען דארף זיך נישט וואונדערן, ווען די קאנסערוואטיווע פון דער אנדערער זייט הדריך האבען נביאות, אז נאך דעם 14 סעפטעמבער וועט מען מוזען אנווענדען אין דייטשלאנד דעם ארטיקעל 48 פון דער קאנסטיטוציע, ווייל די דיקטאטור איז אין מארש.

ווען מען וויל ליגען אויפן וואגשאל די געשעהענישען בלייבט איבער אדער א פאשיסטישע בעריין אדער א קאמוניסטישע. אין דער היינטיגער פאליטישער לאגע פון דייטשלאנד, איז נישטא קיין גינסטיגע פאקטארען. דאך ווילען מיר האפען אמת׳ן צו דער סאציאל־דעמאקראטישע.

זי האט געדאַט רעכט אין ביסמארקס צייטען; זי האט בעפרייט דאס דייטשע פאלק פון די „האהענצאלערן" זי האט מיד געמאכט די „פוטשיסטען" פון יאהר 1920 און זי האט געראטעוועט די רעפובליק אין דער צייט פון דער רוהר אקופאציע. די סאציאל־דעמאקראטיע וועט נאך זיין אימשטאנד צו ראטעווען די רעפובליק ווען נאך אנדערע אטאקעס — פון וואנען זיי זאלען נישט קומען — וועלען קומען זי רעשטיקען.

מיר האבען אויך נאך פערטרויען אין דעם דייטשען פאלק.

דאס פאלק ווייס, וואס עס איז אזוינס דער קריג, ווייל עס בעצאהלט שווער פאר זיינע קאנסעקווענצען. דאס פאלק ווייס צו וואס פיהרט די דיקטאטור. עס האט זיך אין משך פון א האלבען יאהרהונדערט געוואוינט דעם קלאהרען בעוואוסטזיין פון איהרע אינטערעסען, אז די סאציאל־דעמאקראטיע בלייבט די בעסטע פערטיידיגונג געגען די אלטע מעכטיגע עקספלואטאטארען געגען די גוואלדטאטען און רואינען.

דאס דייטשע פאלק וועט בעווייזען דעם 14־טען סעפטעמבער, אז געגען דיי ווילען פון שלום און דעמאקראטיע וועלען די טויערען פון גיהנום נישט געווינע די איבערמאכט.

די אויפוואכונג פון דער יאפאנישער פרוי

(בריף פון כארבין)

אין קיין זאך שפיגעלט זיך אזוי נישט אפ די גרויסע ענדערונגען אינ׳ם לעבען פונ׳ם לאנד, ווי אין דער וואקסענדיגער פרויען־בעוועגונג.

ווי לאנג יאפאניע איז געווען ווייט פונ׳ם אייראפעאישען איינפלוס, האט די יאפאנישע פרוי געטראגען דעם יאך, וועלכען זי האט איבערגענומען פון דור צו דור פון איהרע באבעס און עלטער־באבעס, שטיל געליטען און געשוויגען. דער יאך פון רעכטלאזיגקייט האט זיך נישט אזוי שארף געפיהלט צוליב דער אויסערגעוועהנליכער העפליכקייט און ראפינירטע בעציהונגען, מיט וועלכע דער יאפאנישער פאלק צייכענט זיך אזוי אויס. דאך האט די פרוי געגנוג איבערגעטראגען אין איהר לעבען.

ווען מען נעהמט אין אכט, דאס ביז 1855 זענען די יאפאנישע האפענס געווען פערמאכט פאר אויסלענדישע שיפען — ווערט דאן ווערט קלאר, פארוואס דאס יאפאנישע פאלק איז אזוי שפעט אריין אינ׳ם וועלט־קאנצערט. דאך, ווען מען גלייכט צו דאס לעבען פון דער פרוי אין אייראפע צום לעבען פון דער פרוי אין יאפאניע — מוז מען קומען צו דער איבערצייגונג, דאס דער יאפאניער האט אלעמאל געאכט זיין מוטער אדער שוועסטער, האט זיי אלעמאל רעספעקטירט. נאר אין זיין רעספעקט און אכטונג האט זיך געפיהלט עפעס א געוויסער גראד האס. אויך בנוגע צו פערזענליכער פרייהייט האט אויך אין געוויסע הינזיכטען די יאפאנישע פרוי געגאסען מעהר פרייהייט ווי די אייראפעאישע פרוי, צ״ב די יאפאנישע פרוי האט געקענט אליין געהן איבערן שטאט, אנטיילנעהמען אין אלע פייערונגען; אין דער איינגענער צייט, וואס די אייראפעאישע פרוי האט אפילו נישט געקענט טראכטען וועגען זעלבסטשטענדיגער ארבייט אין פערדינסט — איז אין דער יאפאנישער פאמיליע די עלטערע שוועסטער געווען אויסען פון דער היים, געגאנגען פערדינען פאר די קלענערע ברידערלעך און שוועסטערלעך.

נאר נישט קוקענדיג אויף דער אנגעוויזענער מאס פערזענליכער פרייהייט, איז די לאגע פון דער יאפאנישע פרוי אלעמאל געווען שארף אונטערדריקט, אונטערגעווארפען. דער מאן האט אלעמאל געקוקט אויף דער פרוי ווי אויף א נידעריגער בעשעפעניש, ווי אויף א „אומווירדיגער" זאך פונ׳ם ערשטען געבוירענעם טאג, וועלכע געפינט זיך אינגאנצען אפהענגיג פון איהם. די חתונה איז ביי די יאפאנער גאנץ אייגענארטיג. דער פערבאנד ווערט געשלאסען אין די אינטערעסען פון דער ראסע און די צוויי נעגענזייטיגע פאמיליעס; פאר די פראגען פון ליבע, נייגונגען און שטרעבונגען איז אויף דער יאפאנישער חתונה קיין פלאץ נישטא. די חתונה ווערט בעשלאסען דורך ביידענס עלטערען און די קינדער דערפילען בלויז דעם ווילען פון די עלטערע.

פונ׳ם טאג פון איהר חתונה מוז די יאפאנישע פרוי וויסען, דאס איהר אויפגאבע אין לעבען איז צו געבוירען קינדער, די קינדער, אזוי ווי די גאנצע ווירטשאפט און פערמעגען בעלאנגען אויסשליסליך צום מאן. די פרוי איז בלויז א פערוואלטערין איבער זיין ווירטשאפט און אנ׳אויפזעהערין פון זיינע קינדער. די קלענסטע אויפמערקזאמקייט אדער מתנה פונ׳ם מאן נעהמט די יאפאנישע פרוי צו, ווי דעם גרעסטען גליק. נאר פונ׳ם מאמענט, וואס אייראפע און בעזונדערס אמעריקא האט אנגעהויבען אריינ־

ברענגען ביים יאפאנער איהרע מאניערען, מאדעס, שפראך און זיטען — האט יאפאניע אנגעהויבען א גאנץ קניי לעבען. אויך די פרוי איז נישט אפגעשטאנען. די יאפאנישע פרוי דערוואכט פון איהר שלאף. שוין עטליכע יאהר ווי די יאפאנישע פרוי מאכט דורך א שטילע פרידליכע רעוואלוציע.

מיט אן אויסערגעוועהנליכער שנעלקייט האט זיך פערשפרייט די שטרעבונג צו בילדונג אין יאפאניע. די הערוואקסענדיגע יאפאנישע פרוי וויל זיך מעהר נישט בענוגענען מיט א פאסיווער ראלע אין לעבען. די יאפאנישע פרוי שטעלט זיך שוין מעהר נישט צופרידען מיט׳ן „אייביגען יום־טוב", וועלכער בעשטעהט פון פאעטישע שפאצירגאנג און די פארקען, בעזוכען דרי טעמפלען און געהן אין גאסט. די יאפאנישע פרוי זוכט א וועג און לעבען; זי זוכט אקטיוויטעט.

די ערשטע צייט, נאכענדיג ווי די אייראפעאישע מאניערען און ציוויליזאציע דרינגט אזוי שארף אריין אינ׳ם ארומיגען לעבען, האט די יאפאנישע פרוי זיך גענומען נאכמאכען די פאריזער מאדעס און טואלעטען, האט אנגעהויבען אריינדרינגען אין די בענק, אין די צייטונגס־רעדאקציעס, אין די ביוראען און פערשידענע קאנצעלאריעס. די יאפאנישע פרוי פון דער העכערער געזעלשאפט האט אנגעהויבען שטודירען מעדיצין, פעדאגאגיק און יוריספרודענץ, נאר איצט איז שוין דאס שוין אויך ווייניג פאר זיי, זיי מעסטען זיך נאך העכער.

* * *

איינע פון די שווערסטע פראבלעמען אינ׳ם לעבען פון דער יאפאנישער פרוי איז די חתונה־פראבלעם. די פערהייראטע פרוי פערברענגט היינטער זיך אלע בריקען און ווערט פונ׳ם ערשטען טאג אינגאנצען אפהענגיג פון די עלטערען פון איהר מאן. ווי נאר די יאפאנישע מיידעל טרעט אריבער די שוועל פון איהר מאנ׳ס פאטערס הויז — ווערט זי באלד אויף צו עקזיסטירען פאר איהר פאמיליע. אלץ וואס האט א שייכות צו דער פאמיליע פון איהר מאן — געהט אריבער צו איהר. זי מוז זיך בוקען פאר די עלטערען און איהר־עלטערען פון איהר מאן, פאר זייערע אפגעטער. זי ווערט א דינסט און א שקלאפין צו די, וועלכע זי האט נאך נעכטען נישט געקענט. אויב דעם מאנס עלטערען זענען גוטע און בעציהען זיך צו איהר מענשליך — געהט דורך איהר לעבען גלאט; נאר אויב האט מיידעל פאלט אריין אין א שווערער הויז און פאמיליע, ווערט זי א קרבן און האט קיין מעגליכקייט נישט אוועקצוגעהן, נישט צו פראטעסטירען. איהר עלענד און פיין צווינגט איהר דאן נידעריגער אראפצולאזען דעם קאפ און דורך איהר געצוואונגענעם שמייכעל רייסט זיך דורך א טיפער אטעם. דער פיין פון אזא פרוי בעגלייט איהר ביז׳ן טויט פון איהרע פיינגער.

גאנץ אפט האט חתונה א יונגער יאפאנישער סטודענט, וועלכער דארף פאהרען לערנען אין אן אנדער שטאט אדער און אויסלאנד און דאן בלייבט דאס יונגע ווייבעלע אינגאנצען אינ׳ם רשות פונ׳ם מאנס עלטערען.

איצט פיהרט די יאפאנישע פרוי א העפטיגען קאמף געגען דעם מאדערנעם געזעץ. זי זוכט אלע וועגען און מיטלען צו בעפרייען זיך פונ׳ם יאך, פונ׳ם מאנס עלטערען. איינער פון די וויכטיגסטע מיטלען אין קאמף איז די זעלבסטשטענדיגקייט פון דער פרוי. די בורזשואזע פרוי, ווי די פרוי פונ׳ם פאלק פיהלט, אז ווען זי נעהמט אנטייל אינ׳ם קאמף פאר׳ן עקזיסטענץ — בעציהט זיך דער מאן צו איהר העפליכער. פאר דער יאפאנישער פרוי קומט שוין מעהר נישט א אויס. אזא טראמוויי אדער וואגאן ווען די ערשטע זעצט מען די קינדער, די צווייטע זעצען זיך אויס די מענער און די לעצטע איז די פרוי, וועלכע מוז שטעהן זי פיהלט, דאס אזא ערשיינונג, וואו זי די מוטער פון די קינדער דארף בלויז שפילען די ראלע פון א ניאנקע און דער אייגענער צייט, וואס דער מאן און פאטער פון איהרע קינדער איז דער אבסאלוטער אומבעגרענעצטער באלעבאס און הערשער, איז א גרויסע עוולה. אויך פיל אנדערע מנהגים און טראדיציעס וועלכע האבען זיך פון דער לעצטער צייט גערעכענט ביי זיי אלס גאנץ נאטירליכע — ווערען איצט בעטראכט אלס אויסערליך גרויזאם בנוגע דער פרוי.

ביים היינטיגען טאג געפינען זיך שוין אין צאר פאן פרויען ־ פאליטיקער. עס וואקסט די סופראזשיסטישע בעוועגונג. איינע פון די פאפולערסטע צווישען זיי איז — יאשיקא סונאוקא, וועלכע איז בעוואוסט נישט נאר אין טאקיא, נאר אינ׳ם גאנצען לאנד. א געטרייע פאטריאטק, טוט זי קיינמאל נישט אויס פון זיך דעם נאציאנאלען קאסטיום און שטעלט אויפ׳ן ערשטען ארט איהר פאטערלאנד. יאשיקא סונאוקא פערמאגט אן אויסערגעוועהנליכען יאהרנער־טאלאנט, איהרע ארויסטרעטונגען אויף מיטינגען און פערזאמלונגען רופען ארויס גרויס בעגייסטערונג. אלס איבערצייגטע פעמיניסטען פערטיידיגט זי מיט א בעזונדערען טעמפעראמענט די פרויען־רעכט און איז איינע פון די שטארקסטע אפאנענטען די געגנער און קאנסערוואטארישע פאליטיקער.

א גרויסע גרופע יאפאנישע פרויען האבען אנטיילגענומען אויף דער לעצטער פאן־פאציפישער קאנפערענץ אין האנאלולו (האוואישע אינזלען) און האבען געשפילט א בעדייטענדע ראלע אין דער ארבייט פון קאנפערענץ.

אויב אזא פראצעס מאכט דורך די פרוי פון דער בורזשואזער געזעלשאפט, וואו די טראדיציעס אין לעבענס־שטייגער זענען נאך גענוג פעסט איינגעוואָרצעלט — שטעהט אין דער פראגע פונ׳ם קאמף די פראלעטארישע פרוי אין יאפאניע פיל העכער. דאס לעבען און קאמף פון דער יאפאנישער ארבייטער׳ן, איהרע סאציאלע בעדינגונגען און שטרעבונגען, איהר אנטייל אין דער אלגעמיין יאפאנישער ארבייטער־בעוועגונג איז א בעזונדערער הערואישער קאפיטעל אין דער געשיכטע פונ׳ם קלאסען־קאמף אין יאפאניע.

פ. בן־מנחם.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 26 ב׳ אלול תר״ץ

אויגוסט
זון-אויפגאנג 4.30
זון-אונטערגאנג 6.47

רעזערוויסטען-איבונגען
ווער עס דארף זיך שטעלען היינטיגע וואך

פון דער היינטיגער וואך ביז שבת דארף מען זיך אויף רוף יעושענא און 11 ליסטאפאר אין פ.ק.או. 1 צושטעלען פאלגענדע רעזערוויסטען, וואס ווערען גערופען אויף איבונגען און וועלכע וואוינען אויפ׳ן שטח פון 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13 און 14 פאליציי־קאמיסאריאטען:

יאהרגאנג 1906

אונטעראפיצירען פון פליהאפטיילונגען, באלאנען און פערבינדונגס־מיליטער; עלטערע שערענגאווצעם און שערעגאווצעס פון פערבינדונגס־מיליטער.

יאהרגאנג 1905:

אונטעראפיצירען פון פיהר און באלאנער מיליטער.

יאהרגאנג 1904:

אונטעראפיצירען און עלטערע שערעגאווצעס פון אלע מינים געוועהר; אלע שערעגאווצעס פון פיעכאטע, פערבינדונגס־מיליטער און פלאט.

יאהרגאנג 1902:

אונטעראפיצירען פון אלע מינים געוועהר א חוץ טאבארען און פלאט.

יאהרגאנג 1901:

אונטעראפיצירען פון פליה־באלאנען און פערבינדונגס־מיליטער.

יאהרגאנג 1899:

אונטעראפיצירען פון אלע מינים געוועהר א חוץ טאבארען און פלאט.

אלע רעזערוויסטען, וואס האבען געראיפט אדורכמאכען די איבונגען פאראיאהרען און האבען זיי צוליב וועלכער ס׳איז סיבה נישט אדורכגעמאכט.

רעזערוויסטען פון אלע אויסגערעכענטע יאהרגאנג פון לופט, באלאנען, אויטא און טאבאר־מיליטער — מארגען מאנטאג דעם 25 אויגוסט.

אונטעראפיצירען פון די אויסגערעכענטע יאהרגאנג (פעלד־ארטילעריע, שווערע, שווערסטע און בארג ארטילעריע) און עלטערע שערעגאווצעס פון יאהרגאנג 1904 פון ארטילעריע — דינסטאג דעם 26 אויגוסט.

רעזערוויסטען פון אלע אויסגערעכענטע יאהרען פון פיעכאטע, קאוואלעריע, פאנצער־אויטאס, טאנקס אינטענדאנטור, געזונדהייטס־דינסט און זשאנדארמעריע — מיטוואך, דאנערשטאג, פרייטאג און שבת.

די רעזערוויסטען דארפען זיך צושטעלען אויף 10 א זייגער אינדערפריה מיטברענגענדיג מיט זיך דאס מיליטערישע ביכעל. מאבילזאציע־קארטע און אלע מיליטערישע דאקומענטען. די רעזערוויסטען דארפען מיטברענגען שפייז פין צום ארט פון זייער פארמאציע און א גאפעל, מעסער, לעפעל.

פראלאנגאציעס און באנקראטען
טעגליכע כראניק פון האנדעלס־געריכט

לעאן ניימארק טעקסטיל פאבריק אין קאנסטאנטין, ליפאווא 10 וועלכער האט א לאגער אויף 6 שערפיען 1 האט זיך פאראיאהרען געווענדעט אין געריכט וועגען ערקלערען איהם אלס באנקראט, דאס געריכט איז זיין בקשה נאכגעקומען, אין אויגוסט איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען. ניימארק האט פארגעשלאגען צו בעצאהלען 10 פראצענט פון די חובות צאהלבאר אין 2 יעהרליכע ראטעס צו 5 פראצ. די מעהרהייט קרעדיטארען איז דערויף איינגעגאנגען. דאס געריכט האט הערם אפמאך בעשטעטיגט און צוריקגעשטעלט ניימארקן אין זיינע סוחרישע רעכט.

* * *

אינגאצי ניקעל זאקען פאבריק זאכאדניא 16 האט זיך געווענדעט אין געריכט וועגען פראלאנגאציע פון די צאהלונגען, דער בילאנס אויפ׳ן 10 אפריל שליסט זיך מיט דער סומע פון 857.000 זל. און דעם קאפיטאל — 246.000 זל. דאס געריכט האט די פראלאנגאציע ערטיילט ביז׳ן 27. אויגוסט. איצט איז ניקעל ארויסגעטראטען מיט א פארשלאג צו בעצאהלען 70 פראצ. פון די חובות: 25 פראצ. אין א יאהר ארום 20 פראצ. — אין אנדערטהאלבען יאהר ארום און 25 פראצ. — אין 2 יאהר ארום. דאס געריכט האט ערלויבט אנצוהויבען די אויסגלייך־אונטערהאנדלונגען.

* * *

אין יוני איז יצחק טשערניאק און יעקב יחיאל שטילער (פעטריקאווער 33) ערקלערט געווארען פאר באנקראט, די באנקראטירטע זענען בעשטימט געווארען אונטער פאליציי־אויפזיכט. ענדע יוני איז יולי האבען די פירמעס „רייכערט" און זה. לופינסקי זיך געווענדעט אין געריכט און מ׳זאל ארעסטירען די באנקראטירטע, ווייל זיי האפען קורץ פאר׳ן באנקראטירען אנגענומען סחורה פאר וועלכע זיי האבען געדעקט מיט וועקסלען, וועלכע זיי האבען געלאזט פראטעסטירען. דאס געריכט האט בעשלאסען די באנקראטירטע צו ארעסטירען. ענדע יולי האט זיך ארוו. צימערמאן אין נאמען פון די באנקראטירטע געווענדעט אין געריכט אז מ׳זאל זיי ערטיילען א גלייט בריף. דאס געריכט האט די ווענדונג אפגעווארפען איצט האט זיך ארוו. צימערמאן ווידער געווענדעט און אנגעוויזען, אז די באנקראטירטע האלטען ביי אן אויסגלייך, נאר ס׳שטערט וואס די באנקראטירטע האבען נישט קיין גלייט.

דאס געריכט האט ערטיילט די באנקראטירטע א גלייט ביז׳ן 22. סעפטעמבער ה. י.

דרינגענדע הילף פאר ארבייטסלאזע

דער מאגיסטראט איז מודיע, אז פון 25 אויגוסט הויבט מען אן אויסצאהלען דרינגענדע הילף פארן חודש יולי פאר ארבייטסלאזע, וועלכע [illegible] שטיצונגס-אמט אין משך פון 4 ביז׳ן 11 אויגוסט. אויף דער דרינגענדער רעגירונגס-הילף האבען דאס רעכט נאר די ארבייטסלאזע, וועלכע האלטען אויס פאמיליעס. פריילעדיגע און פערהייראטע אהן קינדער האבען נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע. ארבייטסלאזע, ביי וועלכע עס ארבייט כאטש איינער פון דער פאמיליע, אדער עס בעקומט כאטש איינער שטיצע, האבען אויך נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע.

דאס אויסצאהלען די שטיצע קומט פאר אויף וואולטשאנסקא 251 פון 9 פריה ביז 12 ביינאכט לויט פאלגענדער סדר:

היינט, דינסטאג דעם 26 אויגוסט
G H I J
מיטוואך דעם 27 אויגוסט
K L Ł
דאנערשטאג דעם 28 אויגוסט
M N O
פרייטאג דעם 29 אויגוסט
P R S
שבת דעם 30 אויגוסט
T U W Ż Z

צוגאב=פאבאר

(ב) היינטיגען דאנערשטאג וועט אויף אל. קאשטשושקי 21 פארקומען א צוגאב - פאבאר-קאמיסיע פאר די געבוירענע אין 1909 און עלטערע, וועלכע האבען נאך נישט פעסטגעשטעלט זייער בעציהונג צום מיליטער. ס׳דארפען זיך צושטעלען די, וואס וואוינען אויפן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12 13 און 14 פאליציי-קאמיסאריאט אויב זיי האבען בעקומען אויפפאדערונגען פון דער שטעטישער סטאראסטווע.

נייע שול-איינריכטונגען

(ח) אין היינטיגען שול־יאהר זענען צוגעקומען 28 נייע שול־זאלען פאר די פאלקס־שולען. ארצט ווערט געבויט א נייער שול־לאקאל אויף ראקיטשאנער גאס און בקרוב וועט מען אנהויבען בויען א נייעם שול־בנין אויף פאלעסיע.

אינ׳ם לאקאל וואו ס׳איז געווען די אינטעליגענט קוך און שענקעוויטש־פארק ווערט איינגעארדענט א גאטורוויסענשאפט־מוזיי, וואס וועט זיין דער איינציגער אין זיין ארט אין פוילען.

אין דעם פראפעסיאנעלען שול־וועזען ווערט איינגעפיהרט א נייע אפטיילונג פאר טריקאטאזש־ארבייטען און ס׳ווערען איינגעפיהרט 4 נייע צייכען־זאלען פאר די שילער.

ענטדעקט „כשוף=מאכער"
וועלכע האבען סחורה פערוואנדעלט אין שטיינער

(ח) מיט עטליכע טעג צוריק האט א בעאמטער פון דער באהן־עקספעדיציע וויטקאווסקי בעמערקט אז אין א פעקעל וואס ווערט ארויסגעשיקט דורך פאסט־בעאמטע געפינען זיך שטיינער. ער האט באלד וועגען דעם מיטגעטיילט זיין פארגעזעצטען, וועלכער האט פעראדרענט אן אויספארשונג. אינספעקטאר אגיען וועלכען דער פאסט־דירעקטאר האט רעלעגירט אויף דער קאלישער באהן־סטאציע האט אין צימער פונוואנען מ׳האט די פאסט־פעקלעך עקספעדירט בעמערקט ליגען ציגעל און האלץ. דער פאסט־בעאמטער פראנצישעק באיארעק האט נישט געקענט ערקלערען וואס דאס זענען פאר א ציגעל און פון וואנען זיי שטאמען. אין ווען א בעאמטער פון אויספארשונגס־אמט האט זיך צו איהם גענומען, האט ער זיך מודה געווען, אז ער צוזאמען מיט נאך א פאסט־בעאמטען גריגולסקי פלעגען אפט אויף דער באהן סטאציע א רויסנעהמען דעם אינהאלט פון די פאסט־פאקעטען און אריינלעגען שטיינער, פערגייען און עס ווייטער אפשיקען. מ׳האט זיי ביידען ארעסטירט. פאליציי זוכט איצט די פאסערס, וואס פלעגען די גנבישע זאכען קויפען.

א גרויזאמע מוטער
ווארפט פאר חזירים איהר ניי=געבוירענע אונגעזעצליך קינד

(2) געכטען האט דער לאנדווירט פון דארף סטאראווא גורא הינטער לאדז בעמערקט, אז ביי זיינעם א חזיר אין דער פיסק און בלוט, נאכגעהענדיג דעם חזיר ביז צום שטאל, האט ער בעמערקט, אז אין שטאל פרעסען עטליכע חזירים א קערפערל פון א קינד.

ער האט באלד וועגען דעם מיטגעטיילט דער פאליציי אין כאיני, וועלכע האט פעסטגעשטעלט, אז די מוטער פונ׳ם קינד איז די 25־יאהריגע מאריאנא וולאדארטשיק, זי האט געהאט א קינד פונ׳ם רייכען לאנדווירט יוזעף קאטשמארעק און דריי טעג נאכדעם, ווי דאס קינד איז געבוירען געווארען, האט זי דאס אריינגעווארפען צו די חזירים, אז זיי זאלען עס אויפפרעסען.

ווען דער דארפישער המון האט זיך וועגען דעם דערוואוסט, האט ער די מערדערין מוטער געוואלט לינטשען, די פאליציי האט איהר ביז אין אוונט געהאלטען אין ארעסט און ערשט דאן אפגעפיהרט אין ארעסט ביים לאדזער אויספארשונגס־אמט.

קאפיטאל
קלאנג-פילם
קאפיטאל

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער קלאנג=פילם!
דראמע פון לעבען פון שיף-פערשטויסענע

די פרוי און די סמיכע

אין די הויפטראלן:
Betty Compson
Ryszard Barthelmess

אויסער׳ן פראגראם: די בעקאנטע אמעריקאנער מוזיקער „REWELERSI" אין נייעסטען רעפערטואר און לעצטע אקטואליטעטען.
אנהויב 5 א זייגער נ״מ, שבת און זונטאג 2 נ״מ

פערשידענעס

(2) נעכטען זענען קיין ווארשא ארויסגעפאהרען וויצע־פרעזידענט האפאלסקי און דער לייטער פון דער אפטיילונג פאר שטעטישע אונטערנעהמונגען איגנאש. בושאוואווסקי, זיי וועלען דארט אפהאלטען א רייה קאנפערענצען אין ארבייטס־ און האנדעלס־מיניסטעריום. אויסער דעם וועלען זיי וועגען א רייה פראגען אפהאלטען א קאנפערענץ מיט דער פערוואלטונג פון שטעט־פערבאנד.

טריקאטאזש-סוחרים און פאבריקאנטען ארגאניזירען זיך

אונטער׳ן פארזיץ פון הערש סיקאלאווסקי איז אין צענטראלען סוחרים־פעראיין (פיעטריקאווער 10) זונטאג אין אוונט פארגעקומען א פערזאמלונג פון די פאבריקאנטען, סוחרים און הענדלער פון דער טריקאטאזש־בראנזשע.

צו דער פערזאמלונג זענען געקומען ביז 80 פערזאן און נאכ׳ן ארומרעדען די לאגע אין פאך איז געבילדעט געווארען א קאמיסיע פון 7 פערזאן וואס דארף איינשטעלען א רעגולאמין מיט ריגארען, וואס שטעלען פעסט איינהייטליכע מינימאלע פרייזען.

ס׳איז בעשלאסען געווארען פעסטצושטעלען דעם איינהייטליכען פרייז פון 9 זל. פאר א קילא. צום סוף איז בעשלאסען געווארען צו ארגאניזירען זיך אלס סעקציע ביים צענטראלען סוחרים־פעראיין.

שטיצט
דעם
„קרן החלוץ המזרחי"

שטאטיש טעאטער
ציגעל=גאס 63.

די לעצטע גאסטראלען=וואך פון דער
ווילנער טרופע
יאר XV
אנס. מ. מזאה.
יאר XV

היינט, דינסטאג, דעם 26=טען, אויגוסט, 8.45 אווענד
„דער גולם"
פון ה. לייוויק

פערזאנען:

מהר״ל	יעקב וויסליץ	טאדעאוש	שמחה נאטאן
גולם	דניאל שפירא	מאנאך	יואל בערגמאן
שמש	מיכאל מאסינגער	אליהו הנביא	יצקב מאנסדארף
רביצין	רבקה גאמארסקא	משיח	דוד בירנבוים
דבורה׳לע	אסתר גאלדענבערג	געקרייצטער	יעקב קורלענדער
תנחום	יוסף קאמען	דער גייסט פון גולם	***
2-טער גולם	מנחם דיאמאנט	די געשטאלט פון טאדעאוש	***

רעזשי און אינסצעג.: דוד הערמאן. מוזיק: הענעך קאן. קאסטיומען און דעקאר.: ו. ווינטרויב. כארעאגראפיע: לאה ראטבוים. ג.-רעזשיסער: מנחם דיאמאנט

מארגען, מיטוואך, דעם 27-טען אויגוסט, 8,45 אווענד
„גולם"
פון ה. לייוויק

העלפט בויען
„ארץ ישראל
על פי תורת ישראל"

פון מיליטער-געריכט
פאר דעזערציע

(2) אין מיליטערישען קרייז־געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס פון 33־יאהריגען שטשעפאן קעלפינסקי, וועלכער איז געמשפט געווארען פאר דעזערציע, אין 1924 יאהר איז ער אנטלאפען קיין דייטשלאנד, וואו ער איז אפגעווען ביז׳ן י. 1930. דאן מערץ ווען ער האט זיך אומגעקערט קיין פוילען, איז ער ארעסטירט געווארען.

דאס געריכט האט איהם פערמשפט אויף 1 יאהר טורמע.

(2) יוזעף קאושאנעק האט זיך פערשטענדיגט מיט יאן פעך און ביידע זענען זיי אנטלאפען פון מיליטער קיין דייטשלאנד. פעך האט זיך איבערגעלעגט און פון דער גרעניץ צוריקגעקומען אין פוילק. ערשט אין צוויי יאהר ארום איז קאושאנעק צוריקגעקומען פון דייטשלאנד און זיך געמאלדען אין זיין פולק. דארט האט ער זיך פערטיידיגט אז ער איז ענטלאפען ווייל דער קאפראל מילקא, האט איהם פערפאלגט געשלאגען איבער׳ן קאפ א.א.וו. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז קאושאנקא זאגט ליגען און ער איז געמשפט געווארען פאר פערשפרייטען פאלשע ידיעות וואס בעליידיגען דאס מיליטער. דאס געריכט האט איהם פערמשפט אויף 6 חדשים טורמע און פאר דעזערציע אויף א יאהר טורמע, צוזאמען אויף א יאהר טורמע.

„לאָדזער פּראָוואָקאַטאָרען"

די געשיכטע פון טרויעריג-בעריהמטען לאָדזער פּראָוואָקאַטאָר נח

(המשך)

דער פּאָליטישער אַגענט „נח" מיט ספּעציעלע אַלמאַכטען האָט אָנגעהויבען זיין אַרבייט. דאָס איז געווען נאָך פאַר דעם ווי קיין לאָדז איז געקומען דער בעריהמטער גענעראַל קאָנאַקאָוו. דאָס איז געווען אין דער צייט ווען ס'איז אָנגעוועלדעט געוואָרען שטאַרק בנוגע פאַבריקאַנטען און אַפילו אין די אַרבייטער-פּאַרטייען צווישען זיך. דאָס איז געווען אין דער צייט פון דער בעריהמטער מחלוקה צווישען דער פּוילישער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי (פּ. פּ. ס.) און דעם נאַציאָנאַלען אַרבייטער-פאַרבאַנד (נ. ז. ר.).

נחל האָט אָנגעהויבען זיין אַרבייט פון דעם וואָס איז געווען אַזוי כאַראַקטעריסטיש פאַר איהם. ער האָט זיך אויסגעפּוצט אין מילך און האָניג, אין א מאָדערנעם פּאָרצעלאַנ-אַנצוג מיט א שטרויענעם מאָדערנעם קאַפּעליוש, א ציגאַר אין מויל און אַרויסגעפאָהרען אין א דראָזשקע אָנגעמערגעלט מיט עטליכע קאָזאַקען. ער איז געפאָהרען אַזוי סתם אין דער וועלט איבער דער שטאָט, זיך בעמיהט, אַז יעדער זאָל איהם זעהען, אַז יעדער זאָל זעהען זיין גרויסקייט און חשיבות.

אין שטאָט איז געוואָרען א קאָך, ווייל ווער האָט דען נישט געקענט „נחל וואָריאַט" מיט זיינע עקסצענטרישע אויפטריטען און שפּיצלעך. קיינער האָט זיך נישט געקענט פאָרשטעלען, וואָס דאָ איז פאָרגעקומען. די קליינע נחל איז אַזאַ „הולך" אַרומגעריגעלט מיט קאָזאַקען מעשה נאַטשאַלניק. דערווייל האָט נאָך קיינער פאַר איהם קיין מורא נישט געהאַט, ווייל ערשטענס האָט מען נישט געוואוסט וואָס פאַר א ראָל נחל האָט אָבערגענומען און צווישענס האָט מען אין די פּאָליטישע פּאַרטייען געוואוסט, אַז „נח" ווייסט אַבסאָלוט גאָרנישט פון קיין קאָנספּיראַטיווע אַרבייט, נאָך מעהר איז מען געווען צופריעדען, וואָס דער „וואַריאַט" האָט עפענטליך אַרויסגעוויזען זיין פּרצוף און מ'האָט נישט צו טהון מיט קיין פערבאָרגענעם פּראָוואָקאַטאָר, וועלכער קען אין יעדען פאַל אָנטהון פיל צרות.

נחל האָט דערווייל קיינעם נישט גערירט. ער האָט נאָר פאַראַכט איבער די גאַסען מיט גרויס פּאָמפּע. שפּעטער האָט מען זיך דערוואוסט, אַז דאָס איז געטאָן געוואָרען מיט אַן אויסגערעכענטען פּלאַן. דער זשאַנדאַרמסקע נאַטשאַלניק האָט געהאַט אויסגערעכענט דעם רויה, אַז נחל זאָל אַרויסרופען הלם ערשטען עפּעקט. דער נאַטשאַלניק האָט געהאַט אויסגערעכענט, אַז נחל זאָל אַרויסרופען א מהומא אין דער רעוואָלוציאָנערער בעוועגונג. ער האָט זיך געהאַט טועה געווען אין חשבון, ווען ער האָט געטראַכט, אַז נח איז אַנאַנגעזעהענע פּערזאָן אין דער בעוועגונג. און ווען נח האָט מסכים געווען אַרויסצוטרעטען עפענטליך האָט זיך דער נאַטשאַלניק אָנגעכאַפּט הערפאָר מיט ביידע הענט. נח האָט זיך אָבער שוין געהאַט אָנגעזשיגערט אין דעם עסק און האָט געמוזט זיך רעהאַביליטירען, ער האָט שוין געמוזט ווייזען, אַז ער ווייסט יא עפּעס און צושטעלען מאַטעריאַל פאַר דער פּאָליציי. ווי אַזוי זאָל ער אָבער דאָס טהון, ווען ער ווייסט אַבסאָלוט גאָרנישט, ווען ער ווייסט נישט פון אַניד"ב און נישט פון ס"ה, ווען ער ווייסט נאָר עטליכע וועהטער ווי ארחות, רעוואָלוציע, בונדישע, סאָציאַליסטן און נאָך עהנליכע ווערטער, אויף וועמען זאָל ער אָנווייזען און וואָס זאָל ער ענטדעקען? האָט שוין נחל געשפּילט אויף דער גאַנצער קאַרט. ער האָט זיך נישט אָפּגעשטעלט פאַר קיין שום זאַך און זיך געוואָרפען אויף רעכטס און לינקס. קודם-כל האָט ער געוואָלט שטעלען זיין קאַנקרעטע אַמביציעזע אַרויסווייזען זיין איבערמאַכט איבער זיינע אַמאָליגע בעקאַנטע און וועמען ער האָט נאָר דערקענט האָט ער אָנגעוויזען, אַלס סאָציאַליסט און געפעהרליכען רעוואָלוציאָנער. ער האָט גענומען מענשען פון גאַס, עלטערע און יונגע, שולדיגע און נישט-שולדיגע. ערשט דאַן ווען נחל האָט אָנגעהויבען די האָזיגע זיינע היגמערשטע שטיק איז ערשט געוואָרען די אמת'ע מהומה אין שטאָט, ערשט דאַמאָלס האָט דער נאַטשאַלניק דערגרייכט זיין פּלאַן די מהומה איז געוואָרען וואָסמאַל שטאַרקער און שטאַרקער ווען ס'האָבען אָנגעהויבען צו פאַלען די ערשטע קרבנות. וויפיל נחל האָט געכאַפּט מענשען פון דער גאַס, זיי אַריינגעוואָרפען אין די תפיסות און זיי אומגליקליך געמאַכט איז גאַנצען לעבען, ווען נחל האָט זיך נאָר בעוויזען אין שטאָט, ווענען די גאַסען אַפּגעליידיגט געוואָרען, נישט נאָר סאָציאַליסטען האָבען מורא געהאַט, נאָר יעדער איינער, וועלכע האָט נאָך נחלען געקענט, און די פּאָליטישע פּאַרטייען איז אויך געוואָרען א פּאַניקע. מ'האָט נישט געוואוסט וואָס אָנהויבען צו טהון. דאָ האָט זיך שוין נישט געהאַנדעלט, וועגען א פּראָוואָקאַטאָר, וועלכער פאַרשטעהט אַקציעס, נאָר דאָ האָט געדראָהט, אַז מ'וועט דאַרפען זאָלען נישט איבער-געקליבענעדיגט אַריינגעוואָרפען ווערען אין תפיסות, פאַרשיקט ווערען אויף סיביר און קאַטאָרגע, נאָכמער ווען נחל האָט נישט געמאַכט קיין שום און אַליין הייסען געאַרבייט מעשים. דערווייל איז נישט געווען קיין עצה פאַר איהם און נחל האָט געאַרבייט, ס'וועט געווען גענוג זיין צו דערמאָנען פאָלגענדע פאַקטען, וועלכע האָבען אויפגעטרייסעלט די שטאָט.

י. האַן.

(המשך קומט).

ווער ווייסט פון דעם קינד?

פון פּיטערגאַס 4 איז גענומען אַרוים פון דער הייב דער 5-יעהריגער פישעל פייל און איז נאָך נישט צוריקגעקומען.

דאָס קינד איז א דיקלינקע, טראָגט גראָגאַקטענע דרייזלעך און א שוואַרץ בלוזקעלע.

ווער עס ווייסט וועגען דעם קינד, ווערט געבעטען צו מעלדען ליים דעם אָנגעוויזענעם אַדרעס.

די לעצטע טעג פון די „ווילנער" אין לאָדז

גרויסער ערפאָלג פון לייוויקס „גולם"

די פאָרשטעלונגען פון די „ווילנער" אין שטאָטישען טעאַטער געהען שוין די לעצטע טעג. ס'איז באמת א שאָד, וואָס דאָס יידישע לאָדז וועט זיך מוזען שיידען מיט די בעליבטע קינסטלער, וועלכע דורך דער קורצער צייט, וואָס די „ווילנער" האָבען ביי אונז גאַסטראָלירט, האָבען זיי געוואונען די סימפּאַטיע פון די ברייטסטע יידישע קרייזען, פאַר וועמען יידישע קונסט איז א לעבענס-נויטווענדיגקייט.

ווי עס ווייזט אויס האָט דער עולם דערפיהלט, אַז די פאָרשטעלונגען פון די ווילנער דערגעהען זיך צו נעילה און דעריבער שטראָמט מען איצט מאַסענווייז אין שטאָטישען טעאַטער. די גולם-פאָרשטעלונגען געהען ביי פולע זאַלען, נאָך פאַר די פאָרשטעלונגען זיינען די בילעטען פאַרקויפט.

היינט געהט ווייטער דער „גולם" פון לייוויק. פרייטאג ווערט געגעבען א ספּעציעלע פאָרשטעלונג פאַר די פּראָפ. פעראיינען, וועלכע וועגען אַנגעשלאָסען אין קולטור-אַמט. דאָס וועט זיין א פּיזאַרליכע פאָרשטעלונג וואָס די אַרבייטער-מאַסע וועט זיך געזעגענען מיט די קינסטלער. פאַר דער פאָרשטעלונג וועט ראַטמאַן ישראל לינכשטיין האַלטען א פאָרטראָג וועגען „גולם".

הנחה-בילעטען פאַר אַרבייטער

די מיטגלידער פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען וואָס געהערען צום ראַט פון די פּראָפעסיאָנעלע אַרבייטער-פעראיינען (בעקליידונג, פלייש, כעמישע, צוקער-וואַרג, טראַנספּאָרט, הויז-דינערשאַפט, מעטאַל, קאָלנער, האַנדעלס-אָנגעשטעלטע) קענען בעקומען בילעטען אויף דער פאָרשטעלונג פון דאַנערשטאַג, שבת אין דערפריה, שבת ביינאַכט און זונטאַג נאָכמיטאַג צו הנחה-פּרייזען אין קאַנצעלאַריע פּיעטרקאָווסקע 5.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דינסטאַג, ד. 26. אויגוסט 1930

11.58 צייט-סיגנאַל פון וואַרשע און טעגלאַל פון מאַריאַצקען טורעם אין קראָקע. 12.05 גראַמאַפאָן-פּליטעס, 13.15 טאָג-פּראָגראַם, קינאָ און טעאַטער-רעפּערטואַר. 16.51 לופט-פּליה-מיניוט. 17.35 פּערשיעדענעס. 19.20 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער פאַרלעזונג. 18.00 פּאָפּולערער קאָנצערט. 19.00 האַנדעלס-קאַמער, פּראָגראַם אויף מאָרגען, קאָמוניקאַטען. 19.30 שול-קאָמוניקאַט. 19.45 ראַדיאָ-זשורנאַל. 20.00 אָפּערע פון גראַמאָפאָן-פּליטעס (מאַראַם בוטערפליי אויסגעפיהרט פון די אַרטיסטען און אָרקעסטער אין „לאַ סקאַלאַ" טעאַטער אין מיילאַנד), 22.00 פעליעטאָן. 22.15 קאָמוניקאַטען.

מעלדונג

געזעלשאַפט צו פאַרשפּרייטען מלאכה און ערד-אַרבייט צווישען יודען „אָרט" אין לאָדז, וואָלטשאַנסקע 27, טעל. 111.23.

די פאַרוואַלטונג פון „אָרט" אין לאָדז מאַכט דערמיט בעקאַנט אַז עס האָבען זיך שוין אָנגעהויבען די ילמודים אויף פאָלגענדע קורסען:

1) רונד-קראַפּט זאַקען; 2) קראַפּט-שפּולען; 3) וועש-נייען; 4) האַמען-שניידעריי; 5) מאַשין-האַפּט; 6) האַנד-האַפּט; 7) מאַניקיור; 8) אַנדולאַציע.

איינשרייבונגען אויף די דערמאָנטע קורסען נעהמט מען אָן אין די קאַנצעלאַריע פון „אָרט" וואָלטשאַנסקע 27 אין די ביוראָ-שעהן. 18353

Dr. M. WAJNBERG

נערוועז-קראַנקהייטען

זשעראָמסקיעגאָ 25, טעל. 20 12

צוריקגעקעהרט

גע זמט אָן אין דער לעקסיקאָן „VITA" פון 12

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) ליפּעץ (פּיעטרקאָווער 193) מילער (פּעטריקאָווער 46) גראַשקאָווסקי (קאָנסטאַנטינער 15) פּערעלמאַן (ציגעל-גאַס 64) ניעדזשיעלסקי (אַלעקסאַנדראָווסקע 37) יאַנקעלעוויטש (אַלטער מאַרק 9).

אויטאָ-אומגליקען

(ב) אויף זגערזשער 128 האָט אַן אויטאָ איבערגעפאָהרען דעם 8 יאָהריגען יאַן קרושינסקי. דער שאָפער איז אַנטלאָפען. פּאַנאַטאָוויטש האָט קרושינסקין ערטיילט הילף. ביי איהם איז צובראָכען דער רעכטער אַקסעל.

בעשולדיגטער פּאַטשט אַן אַדוואָקאַט אין געריכט

(ב) אין דער ציוויל-אַפּטיילונג פון קרייז-געריכט איז געטען פאָרגעקומען א פּראָצעס געגען א געוויסען דאַבושינסקי. בעת'ן פּראָצעס האָט זיין צד שכנגד קוועסט'אַניהם דיינעם אַגעדות און זיך אויסגעדריקט אַז דאַבושינסקי איז שוין בעקאַנט הרכהעס וואָס ער „פּאַבריצירט" עדות, וועלכע זאָלען בעשטעטיגען, וואָס איהם איז נויטיג.

דאַבושינסקי האָט זיך געפיהלט דערפון געטראָפען און האָט דעם אַדוואָקאַט. אריינגעלאָזט אויפן אָרט אין געריכטס-זאַל א פּייערדיגען פּאַטש. אין זאַל איז ענטשטאַנען א טומעל און דער ריכטער האָט אַ'ס אַ'מ פאַרמשפּט דאַבושינסקין אויף דריי טעג אָפּגעזינגטען אַרעסט, וואָס אַהין מ'האָט איהם טאַקע באַלד אָפּגעפיהרט.

איצט וועלען פאָרקומען 2 פּראָצעסען: דאַבושינסקי קאָנטראַ אַדוואָקאַט מ. פאַר בעליידיגונג אויפ'ן פּראָצעס און — אַדוואָקאַט מ. קאָנטראַ דאַבושינסקי פאַר אַקטיווער בעליידיגונג.

שטיצט

דעם רעליגיעזען

„חלוץ"

די אַקציע פון לינקע פּועלי-ציון צום אַלוועלטליכען פּראָ-פּאַלעסטינא אַרבייטער-קאָנגרעס

געכטען איז אָוונד איז פאָרגעקומען א קאָנפערענץ פון צעהן פּראָפעסיאָנעלע אַרבייטער-פעראיינען, ווירטשאַפטליכע און קולטורעלע אַרבייטער-אינסטיטוציעס. אויף דער קאָנפערענץ האָט א פאָרטרעטער פון די לינקע פּועלי-ציון רעפערירט די פראַגע וועגען אַנטייל אין'ם אַלוועלטליכען פּראָ-פּאַלעסטינא אַרבייטער-קאָנגרעס, וועלכער קומט פאָר אין בערלין דעם זיבען און צוואַנציגסטען סעפּטעמבער.

אויף דער קאָנפערענץ איז אויך אָנוועזענד געווען דער בעקאַנטער אַרבייטער-טוער פון פּאַלעסטינא, דער מיטגליד פון הסתדרות און פיהרער פון די לינקע פּועלי-ציון ה' ערעס. נאָכדעם ווי פאַר די פאָרזאַמעלטע איז אויפגעקלערט געוואָרען דער ציל און כאַראַקטער פון קאָנגרעס און ס'איז מיטגעטיילט געוואָרען, אַז די סימפּאַטיקער פון לינקע פּועלי-ציון קענען אויסקלייבען זייערע ספּעציעלע וואַהל-דעלעגאַציעס (די „הסתדרות" האָט נאָך א לאַנגען קאַמף די דאָזיגע פאָרדערונג נאָכגעגעבען) איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו בעטייליגען אין די פאָרבערייטונגס-אַרבייטען צום קאָנגרעס און פאָרשפּרייטען וואַהל-דעקלאַראַציעס. ס'איז אויסגעאַרבייט געוואָרען א פּלאַן פון דער אַקציע און ס'איז אויסגעוועהלט געוואָרען א פאָרבערייטונגס-קאָמיטעט, וועלכע זאָל מיט דער אַקציע אָנפיהרען.

Dziś W RADJO

Godz. 20.15

KONCERT SYMFONICZNY

BEETHOVEN

די העבּרעאישע פאָרלעזונג פון „מרכז עברי"

שבת איז אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע (צעגלעניאַנע 4) פאָרגעקומען א העבּרעאישע פאָרלעזונג פון „מרכז עברי".

פאַר'ן אָנהייב פון דער פאָרלעזונג האָט דער פאָרזיצער איבערגעגעבען דאָס וואָרט דעם ה' ש. ליפּעל וועלכער האָט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער יאָהר-צייט פון די בלוטיגע אב-געשעהענישען אין ארץ-ישראל געהאַלטען א קורצע רעדע וועגען די העלדישע יודישע חלוצים, וואָס זענען געפאַלען אין קאַמף פאַר דער פאַרטיידיגונג פון יודישען ישוב. די פאַרזאַמעלטע בעעהרען דעם אָנדענקען פון די קדושים דורך אויפשטעהן פון די ערטער.

דערויף האָט געהאַלטען א רעפעראַט אין דער העבּרעאישער שפּראַך סטודענט י. קרעין אויף ד. ט.: „די יסודות פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין ארץ-ישראל."

א זקן — אַן אויסוואָרף

(ט) צו דער 9-יאָהריגער חנה גראַיעק איז צוגעקומען עפּעס אַן עלטערער הער פון א יאָהר 70 און פאַרפיהרט מיט איהר א געשפּרעך. דער אַלטער האָט דאָס קינד מכבד געווען מיט צוקערלעך, און אַזוי שמועסענדיג מיט איהר פאַרפיהרט זי הינטער דער שטאָט. דאָרט האָט ער זיך מיט איהר צוגעזעצט אויפ'ן באַהנפּלאַנט און אין א געוויסען מאָמענט געוואָלט זי פאַרגוואַלטיגען. די מיידעלע האָט אָנגעהויבען געשריי און אויפגעהויבען א געשריי, וועלכען ס'האָט דערהערט א פּרוי, וואָס איז צופעליג פאַרבייגעגאַנגען.

די האָט זיך געוואָרפען אויפ'ן אַלטען, בעת'ן געשלעגעל זענען אָנגעקומען נאָך עטליכע פאַרבייגעהער, וועלכע האָבען דעם אַלטען מכבד געווען מיט א פּאָרציע קלעפּ און איהם אָפּגעפיהרט אין פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט. דערווייל איז זיין נאָמען נאָך נישט פעסטגעשטעלט.

גנבות

(ב) אויף גדאַנסקע זיבען און דרייסיג האָבען גנבים אויסגעגנבעט וועש און מלבושים אויף 10 טויזענד זל. געקריגען איז דער וואָהנונג פון לייב וויערמאַן, וועלכער געפינט זיך אויף זומער-וואָהנונג, זיי האָבען א'ויסגעגנבעט וועש און מלבושים אויף 10 טויזענד זל.

אויף וואָלטשאַנסקע דריי און זעכציג האָבען גנבים אויסגעגנבעט וועש און מלבושים אויף 6,000 זל. זיי האָבען דאָרט געפונען א קאַסעטקע און זי אויפגעבראָכען אָבער דאָרט איז געווען בלויז 25 גר.

די פּאָליציי זוכט די גנבים.

פּראָצעס וועגען גע'גנב'עטען בוימוואָל

(2) נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון טעמע פּלאַנסקאַ, גאַבריעל מילשטיין און בנימין ציטרין, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין גנבענען בוימוואָל-גאָרן און פאַרקויפען עס. דעם 12. דעצעמבער 1929 האָט מען פון אַבּ-פעלדס פאַבריק פּעטריקאָווער 167 אַרויסגעגנב'עט 51 פּעקלעך גאָרן פון דער פירמע נייער, 2 פּעקלעך זיידען גאָרן און א שטיק זיידענשטאָף. וועגען דער גנבה האָט מען מיטגעטיילט ז. שפּעטן. דעם אָפּגעמער פון נייער גאָרן. אין יאַנואַר האָט זיך שפּעט דערוואוסט, אַז רייסמאַן (פּעטריקאָווער 33) פאַרקויפט נייערס גאָרן ביליגער פונ'ם פאַרקויפס-פּרייז, שפּעט איז אהין אַוועק און האָט לויט די נומערען פונ'ם גאָרן פעסטגעשטעלט אַז דאָס איז די געגנבעטע בוימוואָל'ן.

רייסמאַן האָט ערקלערט אַז דעם גאָרן האָט ער געקויפט ביי א געוויסען ציטרין און פּלאַנסקאַ. און האָט נאָך זיי געשיקט. ווען זיי זענען געקומען האָבען זיי געוואָלט דעם ענין ערלעדיגען אויף א גוטוויליגען אופן און פאַרגעשלאָגען 1000 זל. וועלכע פּלאַנסקאַ האָט טאַקע באַלד בעצאָהלט שפּעטן. שפּעט איז אָבער דערויף נישט איינגעגאַנגען און האָט וועגען דעם גאַנצען ענין מיטגעטיילט דעם אויספאָרשונגס-אַמט און די 1000 זל. אָפּגעגעבען אַפּעלער'ן.

בעת דער אויספאָרשונג האָט ציטרין ערקלערט אַז דעם גאָרן האָט ער געקויפט פון פר. פּלאַנסקאַ און פּלאַנסקאַ זאָל עס האָבען געקויפט ביי א נער'וויסען גאַבריעל מילשטיין. מילשטיין האָט זיך נישט מודה געווען. ווייטער איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אַן אומבעקאַנטען פּרט, אַז דאָס געגנבעטע גאָרן האָבען די גנבים איבערגעפיהרט אין אַסעניזאַציע-פעסלעך.

דאָס געריכט האָט טעמע פּלאַנסקאַ פאַרמשפּט אויף 3 חדשים טורמע, ציטרינען אויף 100 זל. שטראָף און מילשטיינען בעפרייט.

יונגע פרויערטע ווערט משוגע

זי איז פאַרפיהרט געוואָרען

(2) נעכטען איז די פּאַנאַטאָוויע אַרויסגערופען געוואָרען אויף דער פּאַבריקס-באַהן-סטאַציע, וואו א פרוי האָט בעקומען א משוגעת-אַנפאַל. די אַרויסגערופענע פּאַנאַטאָוויע האָט איהר ערטיילט הילף און אָפּגעפיהרט אין שטעטישען זאַמעל-פּונקט. מ'האָט אָבער נישט געקענט פעסטשטעלען ווער די דאָזיגע פרוי איז.

דערווייל איז אין פּאָליציי געקומען אַן אַרבייטער און האָט דערצעהלט, אַז ער קען די פרוי און איז געווען אָנוועזענד ביי דער סטאַציע ווען זי איז משוגע געוואָרען. זי איז אַלט 19 יאָהר און הייסט מאַרינאַ מאַרצינקאָווסקאַ פון דאָרף יאַנאָווינאַ הינטער לאָדז. די לעצטע דריי חדשים האָט ביי זיי געוואוינט א לאָדזער סטודענט סטאַניסלאַוו קאָוואַלעווסקי. וועלכער האָט זיך אָנגעגעבען, אַז ער וואוינט אויף פּיעטריקאָווער 79.

ער האָט דאָס מיידעל פאַרפיהרט, און ווען זי האָט איהם פאַרטרויט אַז זי ווערט מוטער איז ער אַוועק קיין לאָדז, ווי ער האָט געזאָגט כדי פאַרבערייטען די פּאַפּירען אויף חתונה צו האָבען.

אָבער קאָוואַלעווסקי איז פאַרשוואונדען. אין דאָרף האָט מען דערווייל אָנגעהויבען אַפּלאַכען פון מאַרצינקאָווסקאַ און די עלטערען האָבען זי אַרויסגעטריבען פון הויז. ווען זי איז אָנגעקומען קיין לאָדז און האָט אויף פּיעטריקאָווער 79 קאָוואַלעווסקי'ן נישט געפונען, האָט זי זיך אַזוי איבערגענומען אַז זי איז משוגע געוואָרען.

די גוט = בעקאנטע

פערפומעריע, זאוואדזקא 5

די גוט = בעקאנטע

עמפפעהלט צום איצטיגען סעזאן א רייכען אויסוואהל פון די בייעסטע

פערפומען
פודערן
טואלעט-וייפען

קעלנישע און בלומען-וואסערן
קאסמעטיק אין און אויסלענדישע
צו קאנקורענץ-פרייזען!

בעמערקונג: ווער עס בעזוכט מיין פערפומעריע, בלייבט אויף שטענדיג מיין קונדע.

פאר אנגראסיסטען — אויסנאהמס-ראבאט.

PERFUMERJA מיט צכטונג

J. DRUKIER, Zawadzka 5, tel. 175-92

קענען יודישע האנדווערקער זיך איינארדנען אין דרום-פראנקרייך?

וויכטיגע ערקלערונג פון לייטער פון עמיגראציע-קאמיטעט אין פאריז

דער בעקאנטער עמיגראציע-טוער, דער לייטער פון יודישען עמיגראציע קאמיטעט אין פאריז ה׳ ר. גרינבערג האט געגעבען פאר א פארשטעהער פון „פאריזער היינט" אויספירליכע אויפקלערונג וועגען דער מעגליכקייט פאר יודישע האנדווערקער און קליינהענדלער זיך צו בעזעצען אין דרום פראנקרייך.

אין תוך מוז מען קודם כל זעהען, צי עס זענען פערהאן די אביעקטיווע עקאנאמישע בעדינגונגען און אויך ,זעלבסטפערשטענדליך, די גינסטיגע פסיכאלאגישע סביבה, אז יודישע קליינהענדלער און האנדווערקער זאלען זיך קענען איינארדנען אין דרום פראנקרייך, מען דארף נישט פערגעסען, אז פראנקרייך איז אנטוויקעלט לאנד מיט א פערצווייגטער אינדוסטריע און האנדעל, און אז אפילו עס איז נאך דא, ערגעץ אין פערוואָרפענע ווינקלען, פלאץ פאר קליינהענדלער און האנדווערקער, האנדעלט זיך וועגען איינצעלנע יחידים, אבער אין קיין פאל נישט וועגען א מאסען איינוואנדערונג. העכסטע קענען אפילו אין א קלענער מאס, באפרייען די עמיגראציע בעדערפעניששען פון די בעטרעפענדע עלעמענטען אין פוילען און אנדערע לענדער פון מזרח אייראפא.

מען מוז אויך געדענקען, אז סיי קליינהענדלער סיי האנדווערקער, מוזען פערמאגען א געוויסע קאפיטאל, כדי זיך איינצוארדנען, און מוזען אויך בעזיצען די פראנצויזישע שפראך אין א גענוגענדער מאס. שוין דערפון אליין איז צו זעהען, אז דא קען זיך האנדלען נאר פון די עמיגראנטען, וואס געפינען זיך שוין אין פראנקרייך זייט א לענגערע צייט אבער נישט פון קיין נייע עמיגראנטען, וואס מען זאל לכתחלה אהער אריינפיהרען. און עס איז אויך איבעריג מאַריך צו זיין וועגען דעם, אז דער ביישפיל מיט דער לאנדווירטשאפטליכער איינארדנונג, וואס דער עמיגראנטען-שוץ-קאמיטעט פיהרט, איז נישט קיין געלונגענער, ווייל לויז ארבייטער דארפען נישט פערמאגען קיין קאפיטאל און זייי נויטיגען זיך אויך, פיל ווייניגער ווי הענדלער און האנדווערקער, אין קענען די לאנדעס-שפראך.

— עס איז ווייט פון מיר דער געדאנק אינגאנצען אפצוווארפען די מעגליכקייט צו בעזעצען א קליינע צאהל יודישע קליינהענדלער הויפטזעכליך, האנדווערקער, אין דער פראנצויזישער פראווינץ, נאר ,זייענדיג, א מחמיר אין אזעלכע פראגען, ווייל איך רעכן, אז עס איז געפעהרליך צו שאפען ביי מענשען אילוזיעס, וואס די ווירקליכקייט וועט אפלייקענען — גלויב איך, אז מען דארף זיך אפגעבען א גענוי'ען דין וחשבון און די אביעקטיווע אויפנאהמס-פעהיגקייטען פון דער פראנצויזישער פראווינץ, פאר די יודישע עלעמענטען, איך מוז ארויסזאגען מיין טיפע איבערצייגונג, אז די ראָזיגע פעהיגקייטען זענען זעהר בעשיידענע און, אין בעסטען פאל, האנדעלט זיך נאר וועגען עמיגראנטען, וואס האבען א געוויסע קאפיטאל און וואס בעהערשען שוין די פראנצויזישע שפראך.

איך גיב נאר צו, אז אפילו אין די בעשיידענע ראמען ,און וועלכע עס איז מעגליך צו בעזעצען אין דער פראנצויזישער פראווינץ יודישע קליינהענדלער און האנדווערקער, וועט אפשר דער ציל פון די רבנים נישט דערגרייכט ווערען... איך מיין די רעליגיעזע אויפפויאונג פון די יודישע קהלות אין בעסטען פאל, ד. ה. זאל זיך אפילו איינגעבען זיי אויסצוגעפינען די רעליגיעז געשטימטע עמיגראנטען אויף צו בעזעצען אין דרום פראנקרייך, וועט דאך זייער צאהל אין יעדען איינציגען ארט נישט דערגרייכען קיין מנין.

מיך אינטערעסירט די רעליגיעזע פראגע אויף אזוי פיל ,אויף וויפיל עס זענען פערהאן איינציכטען אויף א געוויסער קאנצענטראציע אין דער יודישער איינוואנדערונג. עס איז גוט בעקאנט, אז יודישע איינוואנדערונג קאן האבען ערפאלג נאר דאן, ווען זי איז, כאטש אין א געוויסער מאס, קאנצענטרירט, זענען אבער די בעדינגונגען פון דער פראנצויזישער פראווינץ אזעלכע, אז פרעמדע קליינהענדלער און האנדווערקער קאנען נאר איינזאם זיך איינארדנען, אחד בעיר ושנים במדינה, אזוי אז אין-איין ארט וועט מען אפילו קיין מנין נישט קענען האבען...

בעריכט פון סעקרעטאר

פון פאלעסטיניש-פוילישער האנדעלס-קאמער ה׳ גראסקאפ וועגען זיין בעזוך אין פוילען

תל-אביב. (י. ט. א.) די פאלעסטיניש-פוילישע האנדעלס-און אינדוסטריע-קאמער אין תל-אביב טיילט מיט דער י. ט. א., אז דער גענעראל-סעקרעטאר פון דער תל-אביב'ער קאמער ה׳ יוסף גראסקאפ, וואס האט לעצטענס געווילט אין פוילען האט אויף דער לעצטער זיצונג פון קאמער אפגעגעבען א בעריכט וועגען די רעזולטאטען פון זיין אגיטאציע-רייזע איבער פוילען. ה׳ גראסקאפ האט בעת זיין בעזוך אין פוילען געהאלטען 15 פארטראגען אין די האנדעלס-קאמערען אין ווארשע, קראקע, לעמבערג, פוזען, קאטאוויץ, ביעלסק, סאסנאוויץ, לאדז א. א. וועגען די האנדעלס-בעדינגונגען אין א"י און וועגען דער מעגליכקייט אנצוקניפען האנדעלס-בעציהונגען צווישען פוילען און די לענדער פון נאהענטען מזרח. ה׳ גראסקאפ האט אויך בעזוכט א גאנצע ריי אינסטיטוציעס און פריוואטע אונטערנעהמונגען אין פוילען, כדי צו בעוועגען זיי צו אנטעגנטייער עקספארט-טעטיגקייט אין די לענדער פון נאהענטען מזרח. די ראזיגע פארטראגען און בעזוכען האבען געבראכט פאזיטיווע רעזולטאטען: דער ווירטשאפטליכער קאנטאקט איז בעדייטענד בעפעסערט געווארען און עס איז צו האפען, אז שוין אין די נאהענטסטע חדשים וועט פערצייכענט ווערען א בעדייטענדער וואוקס פון די ציפערען פון האנדעלס-פערקעהר צווישען פוילען און די לענדער פון נאהענטען מזרח.

אויסערגעוועהנליכע איבערראשונג פאר לאדז און אומגעגענד!

די פאפולערע און קאנקורענצלאזע פערפומעריע פירמע ד. מארקוס אין לאדז, פיעטריקאווער 59, טעל. 128-02, האט פארגעבריים איבעראשענדע סורפריזען פאר דער געעהרטער קונדשאפט. יעדער קונדע בעקומט ביים קלענסטען איינקויף גענצליך גראטיס א שטיק טואלעט-זייף מיט א שאכטעל שוה-פאסטע. אויסערדעם ווערען אלע קאסמעטישע ארטיקלען בערעכענט צו שטרענגע פאבריקס-פרייזען. ווער עס קויפט ביי מיר איינמאל, בלייבט אויף שטענדיג מיין קונדע. געדענקט די אדרעס.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

בעם דערלאנגען אן אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט איינגעגעבען אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

940. ק. ס.

נישט בלויז, ווען מ'איז דורך דער צייט געווארען א קאלעקע, נאר ווען ס'האנדעלט זיך אפילו וועגען א געוועהנליכער פערערגערטער אינערליכער קראנקהייט קאן מען אויך געשטעלט ווערען נאכאמאל פאר א קאמיסיע. מ'דארף נישט ערשט בעלייגען קיין ספעציעלע צייגנישען פון דאקטוירים, נאר ס'איז גענוג וועגען דעם צו דערלאנגען א בקשה אין סטאראסטווע (ד"ר ווילאנד).

ווי באלד דער סטאראסטווע דאקטאר וועט אנערקענען אז אייער געזונדהייטשצושטאנד האט זיך ווירקליך אויף אזוי פיל דורך דער צייט פערערגערט אז די ערשטע צוגעטיילטע קאטעגאריע ענטשפרעכט שוין נישט אייער געזונטשצושטאנד, וועט מען אייך שטעלען נאכאמאל פאר א קאמיסיע.

941. א הויזווירט פון זשעראמסקיעגא.

אויב דער לאקאטאר איז אוועק און איבערגעלאזט א פערשלאסענע דירה מיט זאכען בלייבענדיג שולדיג אייך דירה-געלד, דארפט איהר זיך ווענדען אין געריכט, און מיט מעלדן בעשטימען א קוראטאר איבער'ן פערמעגען פון אפוועזענדען לאקאטאר. ערשט נאכ'ן דעם בעשטימען קוראטאר קאנט איהר ארויסטרעטען א געלד עווענטועל עקסמיסיע-תביעה.

942. ריינער.

דער אומשטאנד וואס איהר האט זיך מיט א צייט צוריק אפגעזאגט פון דער ירושה, שטערט אייך נישט איצט זי צו וועלען אננעהמען.

מיט קיין בעזונדערע שוועריגקייטען איז די דערמאנטע פראצעדור נישט פערבונדען.

פערשטעהט זיך, אז מיר רעדען נאר וועגען דעם פאל אויב ס'איז נאך נישט פערהאן קיין פערעלטערטקייט פון טערמין און אויב די דערמאהנטע סכום איז נאך נישט איינגעטיילט געווארען צווישען די איבעריגע יורשים.

דאס ערשטע מיידעל

פון ניקאלאי באגדאנאוו

36.

אי-אי, חברה, מיר פלאנטערן, מיר קריכען אין א בלאטע, מען טאר די פראגע אזוי נישט אוועקשטעלען!

— ניין, איך פון געזעצט, יא, — און בעשטאנען אויף זיינס קאמיץ — איך געה דאך זיך נישט בעדבריינגען צו אומפארטייאישע, ווי עס ווילט זיך, נאר איך לייד, פארוואס-זשע קען זי נישט?

— פארוואס האט זי געקראגען פון איהם די שטיוועלך? — האט אונטערגעהאלטען שטשוקין.

— נו, צי וואס איז דעם דערגאנגען? — האט געזאגט פאטאפיטש — מען קען זי נאך מיאוס בעשולדיגען, עך, אויף וואס פאר א וועג זי געהט!

און דא האב איך אפילו דערפיהלט די בעליידיגונג און איך האב אליין פארגעשלאגען, אז מען זאל די הופען צו ארדנונג. רעדען, האבען מיר בעשטימט, זאל מיט איהר פאטאפיטש.

סאניע האט צוויי טעג אין ערגעץ נישט געוויזען זיך, און די חברה זענען ארומגעגאנגען צורודערט. פלוצלונג איז אין איין שעהנעם פריהמארגען פאטאפיטש געקומען א פרעהליכער.

— נו, וואס, האסט זיך געזעהען מיט איהר?

— יא, איך האב זי נעכטען אינ אווענד געזעהן... מיר האבען לאנג און א סך גערעדט. זי גיט צו, אז זי האט געהאנדעלט נישט גוט. ער איז א העסליכער, — זאגט זי, — אט דער ווייצענער, האט ליב צו מאכען אנ'אנשטעל, אז עס איז נישטא קיין בעסערער ווי ער. סאניע איז אינזערע.

און ווירקליך, ס'זענען קיין פאר טעג נישט פאריבער, ווי זי האט זיך ווידער בעוויזען אין איקאם אויף פערזאמלונגען, אויף זיצונגען. ס'לעבען אין איקאם האט געקאכט.

איין מאל האב איך בעמערקט א בעזונדערע צופרידענקייט אויף קאסטיצקיס פנים.

— כ'האב נייעס ליהער געלייענט, זי האט פערשטאנען און געגלויבט. דאס איז נישט קיין מיידעל, נאר אן אוצר! און וואו האט אייער יאטשייקא אזא אויסגעפונען?

איך האב געקוואלען פון די לויב-געזאנגען פאר סאניען. פלוצלונג בעמערק איך איין מאל, קאסטין זיצט ביי זיין טישעל, ביים אריינגאנג, וויל עפעס איבערגעבען א פאפירעל און ער קען עס נישט. ער איז רויט ווי פייער. ער איז אלעמאל רויט, אבער איצט ברענט ער פשוט, און איך בעמערק, ער קוקט אויף סאניען, לאזט אויף גיך ארונטער די אויגען און ווערט נאך רויטער.

איך האב אפגעכאפט סאניען אין א זייט און געפרעגט:

— סאניע, וואס איז מיט איהם, דו ווייסט נישט?

סאניע האט מיר צוגעפיהרט צום פענסטער, זיך אריינגעבויגען און א זאג געטאן: מיר איז'ס, אוצער:

— שויך-זשע פערשטעהסטו נישט? דו האסט זיך דאך אויך פערלוירען, געערגערט?! — זי האט פלוצלונג מיר א קניפ געטאן, א שאם געטאן מיט די אויגען און זיך צולאכט. און אזוי העסליך, אז מיר האט זיך אליין דערפון דערשראקען און, איינהאלטענדיג די טרער, בין איך אנט'לאפען, די פראגע איז געווען א נארישע, און איך זאל דערפון רעדען מיט פאטאפיטשן, ארער מיט עמיצען פון דער חברה, נאר בלייבענדיג אליין און מיין צימערל, אליין מיט דער לבנה, האב איך זיך א גאנצע נאכט געפייניגט, פונקט ווי איך וואלט געוואוסט, פונקט ווי איך וואלט פארגעפילט, וואס עס וועט זיך טרעפען!

עך, און ס'האט זיך געטראפען! נישט איילענדיג ,וויל איך דערצעהלען כסדר אלץ, ווי ס'האט זיך געטראפען. איך האב זיך דערוואוסט דערפון פאר נייעם מאסקאראד, צוליב דעם ערפאלג פון ערשטען, האבען מיר בעשלאסען צו מאכען א צווייטען.

אט איז דער הימעל געווארען גרוי, פויגלען האבען זיך בעוויזען, און די איינצעפעלך האבען יעדען טאג געוויינט. די זון אויף די דעכער האט גאר שמעלצען דעם שניי. די וועגען זענען געווארען געלע און מיסטיגע, און פון רויך, וואס האט זיך געטראגען איבער דער ערד, האט געשמעקט מיט בלינטשעס לכבוד דעם יום-טוב. גלייך ווי מען האט דערפילט דעם יום-טוב מאסלעניצע, האט מען געטומען זיך גרייטען צום מאסקאראד, און ווידער האב איך מיט זוועדפארשטשן... צוגעגרייט די אויפפיהרונג, אלץ איז געווען פארטיג. מען האט נאר געוואַרפט אויף מארגען האבען א רעפעטיציע און מאכען בילעטען.

און אט, פונקט ווי ס'וואלט איצט געזען, געה איך אינאוונד פערביי דעם איקאם און העד ווי א גרופע מענשען רעדען צווישען זיך נעבען דער לאמטערנע.

ערשט ווען זעה איך — קאסטיצקי, קאמין, נאך עטליכע און דער ווייצענער אליין, מילאוואנטשיק און אויך דא! איך בין שטיל צוגעגאנגען און העד זיי דערציילט, וועלכע מען רעדט געוועהנליך וועגען גאסען-פרויען, און אזעלכע ווערטער, אז ס'איז א שווערער.

— אויסוואורף!... פארוואס האב איך מיין פרא לעטאריש געזונד פערלוירען! — וויינט שיער נישט קאמין.

— נו, בעשלאסען, פאר אלעמען און די אויגען — אויספאטשען ,אויספאטשען זי..!

— אין סאמע ברען!

— פאסקודנע מיאוס'קייט!

ווען מיינען זיי? בין איך צוגעגאנגען נעהנטער צו זיי.

— אלעכין, טייוועל, צו וואס האט איהר אונז געבראכט די פאסקודסטווע?

— וואס מיינט איהר? — האב איך נישט פערשטאנען, און פלוצלונג הויבט און די חברה מיר בעווייזען, אז נישט קיין אנדערע ווי סאניע האט אלעמען אנגעשטעקט, אפילו פאטאפיטשען, מיט דער מיאוסער קרענק. פון ווען זי האט זיך אנגעשטעקט — דער טייוועל ווייס איהר. דער'הרג'ענען איז ווייניג! און שרעקליך האבען זיי גערעדט און שוידערליך האבען זיך געעפענט די מייקער פון וידלערייען און די אויגען האבען געברענט, ווי ביי וועלף. זיי האבען צונויפגעגעבען דריקט די פויסטען. צו זייער פלאן: אנפאטשען סאניען און ערשט זי פאר אנגעשטעקטע-יונגע פראסטיטוטקע אין מיטען מאסקאראד און צו דעם האבען זיי אויך מיך צוגעצויגען.

פארטזעצונג קומט.

דער דיכטער איז א געלט-נויט
(פון אויגוסט סטרינדבערגס לעבען)

דער שוועדישער זשורנאליסט כריסטען פריבערט דערצעהלט אין א שטאקהאלמער צייטונג אן'אומבעקאנטען עפיזאד פון סטרינדבערגס בעוועגליכען לעבען. אין איינעם פון די יולי טעג אין 1893-טען יאהר האט זיך אין א האמבורגער האטעל בעוויזען א מערקווירדיגער גאסט, זיינע האר ווענען געווען אין אומארדנונג און די וואנסעס פערדרעהט, ער האט געערדט אין א פרעמדער שפראך. אין מעלדונגס-בויך האט ער זיך פערשריבען אויפ'ן נאמען פון „אויגוסט סטרינדבערג“ אויף דער דורכרייזע פון לאנדאן. סטרינדבערג האט זיך, ווי אלע מאל, אויך דאן געפונען אין א שווערער געלט-נויט. ער האט גערעכנט בעגעגענען אין האמבורג זיין פריינט, דעם דענישען שריפטשטעלער העבריך פאנטאפידאן און באפען ביי איהם א גמילות-חסד. דארף זיך אבער גראד טרעפען, אז פאנטאפידאן זאל מיט א פאר טעג פריהער האבען אפגעפאהרען. סטרינדבערג האט צוזאמענגענומען זיינע לעצטע פאר גראשען און געשיקט פערצווייפעלטע טעלעגראמעס צו בעקאנטע און פריינט. דער אינהאלט פון אלע טעלעגראמעס איז געווען א גאנץ קורצער: „שיק מיר געלד!“

דריי קרשים פאר'ן דערמאנטען פאל האט סטרינדבערג חתונה געהאט מיט דער שיינער פרידא אוהל. ער איז געווען אויף זיין האניג-חודש-נסיעה אין לאנדאן, ווען ס'האט איהם אויסגעפעהלט געלד. סטרינדבערג האט איבערגעלאזט זיין פרוי אין האטעל, ווי א משכון, ווייל ער האט נישט געהאט מיט וואס צו בעצאהלען זיינע חשבונות אין האטעל, און איז געפאהרען קיין האמבורג בעקומען דארט אביסעל געלד. און אין האמבורג האבען זיך אנגעהויבען נייע צרות, ער האט געקלערט, וואס זאל ער נאך אונטערנעמען כדי צו בעקומען געלד. ער איז געווען גרייט צו בעגעהען זעלבסטמארד, און נאר א האנק א ליבע-בריף פון זיין פרוי אין לאנדאן איז ער אפגעראטעוועט געווארען פון אזא געפעהרליכען שריט.

פון א צייטונג האט זיך סטרינדבערג דער-וואוסט, אז זיין פריינד, דער דענישער שריפטשטעלער האלגער דראכמאן געפונט זיך אויפ'ן קורארט קוקס-האווען. סטרינדבערג האט פערמשכונט זיין זייגער, א.א. איז אוועקגעפאהרען קיין קוקסהאווען און ווידער די זעלבע געשיכטע: מיט איין שעה פריהער איז דראכמאן אפגעפאהרען. א פערצווייפעלטער האט ער זיך צוריק אומגעקעהרט קיין האמבורג און בעשלאסען, אלס בלינדער פאסאושיר זיך איבערשמוגלען צוריק קיין לאנדאן. ער האט געהאלטען, אז דאס איז פאר איהם דער איינציגער אויסוועג. ער האט געמוזט זיך איבערטון פאר א מאטראס כדי זיך קענען אריינ-צובעקומען אין דער שיף. דער פארטיע פון האטעל האט איהם געבארגט 2 מארק. סטרינדבערג איז אוועק צום האמבורגער האפען: אויפ'ן וועג האט ער אין א פענסטער דערזעהען א בילד. און פלוצים האט ער זיך אייגעבילדעט, אז די שיף וועט אונטער-גיין. ער האט אריינגעווארפען די צוויי מארק אין א צדקה-פושקע פאר ארימע מאטראסען און איז אוועק צוריק אין האטעל. אין האטעל האט שוין געווארט אויף איהם א פאסט-אנווייזונג אויף געלד. פריינט האבען איהם געהאלפען. ער האט געוואלט פאהרען קיין קיזגען, האט איהם גראדע אויסגעפעהלט צוויי מארק אויף הוצאות. ער האט שוין ווידער געוואלט ווערען א בלינדער פאסאושיר און זיך שמוגלען קיין לאנדאן, נאר עס איז איהם אנגעקומען א צווייטע פאסט-אנווייזונג און אויף אזא אופן איז ער ניצול געווארען פון זיין קלעם. ווין האמבורגער פאל האט סטרינדבערג בעצייכענט פאר'ן ערגסטען עפיזאד פון זיין אומגליקליכען האוין.

א טשעכאווער ירושה-פראצעס

אן אינטערעסאנטען ירושה-פראצעס פיהרט איצט דער ווילנער „יעאס“ ביי „יעקאפא“, פיהרענדיג דערביי פערהאנדלונגען מיט איינינע לענדער:

די געשיכטע איז פאלגענדע:

געוויסע 2 ברידער איז ליטע בעגעהען אן עולה לגבי זייער אן ארימער שוועסטער פון פוילען, וועלכער זיי ווילען אנשטאט איהר חלק 9000 דאלאר ירושה געבען בלויז 1500 דאלאר.

אמאל האט די דאזיגע שוועסטער געוואוינט צוזאמען מיט איהרע 4 ברידער אין ליטע ביי די עלטערען רייכע גוטס-בעזיצער.

פאר'ן לעבען נאך פון די עלטערען זענען 2 ברידער אפגעפאהרען קיין אמעריקע, וואו עס איז זיי אוועק זעהר גוט און זיי האבען זיך גלענצענד איינגעארדנט. די שוועסטער ווידער איז מגולגל געווארען אין א שטעטעלע נישט ווייט פון ביאליסטאק, וואו זי פלעגט שטארבען 3 מאל א טאג פאר הונגער.

ביי די עלטערען זענען בלויז פערבליבען 2 זיהן און ווען די עלטערען זענען אפגעשטארבען, האבען די 2 זיהן איבערגענומען דעם גאנצען פערמעגען.

די ארימע שוועסטער האט גענומען פארווארפען זיי מיט בריף: ס'טייטש! וואו איז יושר, רחמנות און מענשליכקייט? האבען איהר די ברידער ארויס-געפארערט צום ליטווישען גרעניץ אויף א בעזוך אויפ'ן ליגנמוואנער בית-עולם און נעמאלדען איהר, אז פאר איהר חלק ירושה גיבען זיי איהר 1800 דאלאר, בתנאי אבער, אז זי זאל אויספועלן ביי די ברידער אין אמעריקע, אז אויך זיי גיבען איהר איבער זייערע חלקים, ס'הייסט: פאר אלע דריי חלקים גיבען איהר די ברידער 1800 דאלאר.

בלית ברירה האט די שוועסטער תחילת מסכים געווען אויפ'ן פערשלאג, עס איז איהר טאקע געלונגען אויסצופועלן ביי איהרע אמעריקאנער ברידער, אז זיי זאלען איהר אפיציעל אפטרעטען זייערע חלקים דורכ'ן ליטווישען קאנסול אין אמעריקע.

אבער נאך אלעמען האבען די ליטווישע ברידער איהר געמאלדען, אז 1800 דאלאר גיבען זיי איהר פאר דריי חלקים.

דאס האט שוין איהר שטארק פערדראסען. האט זי זיך געווענדעט צום „יעאס“ און אויסדערצעהלט איהר ביטער הארץ. די ירושה בעטרעפט אייגענטליך איבער 51.00 דאלאר; איהרע 3 חלקים (ד. ה. איהרע מיט די אמעריקאנער ברידערס) טרעפען אן 9000 דאלאר. ווילען איהר איהרע ליטווישע ברידער געבען בלויז א וועקסט-חלק.

„יעאס“ האט זיך טאקע מיט חעם פעראינטערע-סירט און מען האט זיך באלד צוגויפגעשריבען מיט קאוונע, ריגע און אפילו אמעריקא און ס'האלט שוין דערביי, אז אויב די גוטע ברידער וועלען נישט ווע-לען מיט גוטען אפגעבען דער שוועסטער איהר גאנ-צען חלק ירושה, וועט מען זיי עס צווינגען צו טון דורכ'ן געריכט.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן.
לעצטע גאסטראלען פון די ליבלינגס-ארטיסטען
וויערא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן
היינט, דינסטאג, דעם 26-טען אויגוסט, 9 אווענט
לעצטע אפשידס-פארשטעלונג
איציקל קאזאק
אין 2 אקטען פון י. שטיינבערג. מוזיק פון ש. סעקונדע.
ראלען: איציקל — וויערא קאניעווסקא. וואלאדיא — פאול ברייטמאן.
ס'נעמען אנטייל פרויען: בעזמאן, דיכטענבערג, ליבראווסקא, נערה, פאדערמאן. מענער: אריעל, באלבירסקי, האמבורגער, הילסבערג, הערשקאוויטש, נייהויז, ראקאו. דיריגענט ל. זעלמאן.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, אלטע ארט צנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8 — 2 נאכמ. און פון 6 — 9 אווענד

אן אינטערוויו מיט'ן רו-מענישן פרעמיער מאניו
וועגען די אנטיסעמיטישע אומרוהען אין רומעניען

בוקארעשט (יט"א) די יודישע צייטונג אין קלויזענבורג „אויש קלעם“ פערעפענטליכט אן אינטערוויו מיט'ן פרעמיער-מיניסטער ה' יוליו מאניו. בעריהרענדיג די פראגע וועגען די לעצטע אנטיסעמיטישע אומרוהען, האט ה' מאניו ערקלערט, אז עס איז פיל איבערגעטריבען געווארען דער אומפאנג פון די אומרוהען. אן אויסערגעוועהנליכער פאל איז נאר מארשא און דא און דארט די דריי אפיציעלע אויספארשונגען דורכגעפיהרט געווארען נאך אן אויספארשונג פון אן אבסאלוט-נייטראלער פערזאן, וועלכער האט ערקלערט מאניו'ן, אז עס זענען נישט גע-פונען געווארען קיין שום איבערצייגענדע בעווייזען, אז בארשא איז ווירקליך אונטערגעצונדען געווארען. דורך אונריכטיגע ידיעות ווערט געשטערט די ארבייט פון דער רעגירונג ביים צוריקשטעלען די ארדנונג אין לאנד. די אנטיסעמיטישע אונרוהען זענען ארויס-גערופען געווארען דורך א קליין הייפעל פערזאנען. לויט דער מיינונג פון פרעמיער איז דער אנטיסעמי-טיזם אין די לעצטע יאהרען שטארק אבגעשוואכט געווארען אין רומעניען. די רעגירונג איז ענטשלאסען אפצוהיטען די געזעלשאפטליכע ארדנונג, נישט אפ-שטעלענדיג זיך פאר קיין שום מיטלען. די דאזיגע מיט-לען זענען שוין אונטערגענומען געווארען.

וול. זשאבאטינסקי קומט קיין פוילען

בערלין, (י. ט. א.) דער פרעזידענט פון רעוויזיא-ניסטישען וועלט-פערבאנד וול. זשאבאטינסקי וועט אין אקטאבער ד. י. קומען אויף א לענגערען טורנע קיין אייראפא. ער וועט אויך צו.. אנד. בעזוכען פוילען. וול. זשאבאטינסקי וועט דא האלטען פארטראגען אויף פאלגענדע טעמעס: 1) ענגלאנד, אראבער און ארץ-ישראל, און 2) און וואס בעשטעהען אונזערע זינד, און וואו איז דער אויסוועג?

דער מזרח-יודישער ישוב אין דאנציג פערגרעסערט זיך

דאנציג. (י. ט. א.) לויט א בעריכט פון פאליצי-מעלדע-אמט זענען קיין דאנציג אין פערלויף פון די לעצטע דריי יאהר איינגעוואנדערט פון מזרח אייראפא אנערך 1200 פערזאן אויסער פרויען און קינדער. ביי די לעצטע קהלה-וואהלען מיט דריי יאהר צוריק, זענען געווען 1200 וואהל-בערעכטיגטע צווישען מיט די דאנציגער תושבים.

די קוזיסטען פיהרען ווייטער זייער „ארבייט“ אין בעסאראביען

בוקארעשט, (י. ט. א.) די לעצטע צייט האבען די קוזיסטען ווידער אנגעהויבען צו טראי-ידער די יודישע בעפעלקערונג פון בעלצער קרייז. אין דארף סטודזאווקא זענען שטארק צושלאגען און דערנאך בעריבט געווארען עטליכע יודען. וואס די קוזיסטען האבען נישט געענדיגט מיט זיך מתנגדים האבען זיי אנגעצינדען און פערברענט. די יודישע בעפעלקערונג פון דארף האט זיך געווענדעט נאך שמיצע צום יודישען פארלאמענטארישען קלוב אין בוקארעשט.

די פערשאלטענע ירושה

15) גרויסער ראמאן פון ליידענשאפט ליבע און פערברעכען

מערי האט אויפמערקזאם געקוקט דעם יונגענ-מאן אין די אויגען אריין.

איצט האט שוין לעאן גופא א זיפץ געטון:

— איהר ווייסט, מערי, איז איהר קוקט אזוי, ענטשטעהען אין מיר ערנסטע ספקות, צי וועלט מיר אמאל חתונה האבען... איך קאן דאך אייך נישט איבערדערצעהלען יעדער נארישקייט וועגען א פערשפעטיגטען צוג, אדער א בעגעגעניש מיט א קאר לעגע (הגם דאס אלץ זאל אפילו אן'אמת זיין). איך האב שוין נישט איינמאל געהאט די געלעגענ-הייט צו איבערצייגען זיך, אז גארנישט מאכט אזוי חרוב דאס גליק און צושטערט נישט אזוי דאס פערהייראטע לעבען. ווי דאס, וואס מיר רופען — דער אמת...

— הייסט עס, אז דאס אלץ, וואס איהר האט מיר לעה-עתה דערצעהלט, איז בלויז אויסטראכ-טעניש, בלויז פאנטאזיעס? — האט מערי א פרעג געטון.

זי האט א פלומרשטען שמייכעל געטון און פארשגעזעצט:

— און... כ'בעט אייך, זייט זיך נישט מטריח מיט פערשידענע געדאנקען פון חתונה האבען מיט מיר!... אויב איך וועל וועלען נישט אין חתונה-האבען מיט עמיצען, וועט יענער מוזען זיין א שיינער יונג און האבען גענוג שכל אין קאפ... אבער — נישט דאס איז דער עיקר, פערשטעהט איהר מיך!...

יא... און וואס וועט איהר מיר עפעס זאגען ווע-גען גוטערמאנען?

עס האט אויסגעזעהען, ווי מערי וואלט געווען שטארק אויפגערעגט.

נישט אפרייסענדיג איהר בליק, האט זי גע-קוקט אויף לעאנען.

זי האט איהם געקוקט גלייך אין די אויגען אריין; געקוקט ווי זי וואלט געהאפט צו געפינען אין זיי די לעזונג פון עפעס א וויכטיגען סוד, און זי האט שטיל געגעבען:

לעאן... דאס אלץ מאכט מיך שטארק אומ-רוהיג... איך קאן זיך נאך אלץ ביז ..צט נישט אפטרייסלען פון יענעם איינדרוק, וואס עס האט גע-מאכט אויף מיר די פאטאגראפיע אין דער צייטונג. פון דעם אויפגעהאנגענעם... און... און אויב איהר וועט עפעס פון מיר אויסבעהאלטען אין דער הינזיכט, וועט עס מיך נאך מעהר פייניגען... איך בעט אייך, לעאן...

— לעאן האט זיך אויפגעהערט צו ווייצלען.

— יא, מערי — האט ער זיך ערנסט אפגערופען — איך מוז אייך זאגען, אז איך אינטערעסיר זיך שטארק מיט גוטערמאנען... מיינט אבער נישט, אז איך פערבעהאלט עפעס פון אייך אויס מורא פאר אינדיסקרעטקייט... מחמת, אזוי צו זאגען, איך האב צו אייך קיין צוטרוי נישט... ס'איז לחלוטין פאלש!... דאס אלץ דארף איך אבער נישט מאכ-טערן... הגם אין דעם דאזיגען ענין איז אלץ אזוי פאנטאסטיש, און איך גופא האב אזוי ווייניג ידיעות וועגען דער זאך, אז פעסער וואט זיין ווען מיר וועלען וועגען דעם וואס קנאפער רעדען... זייט זשע אויף מיר נישט ברוגז.

— פערשטעהט זיך, בין איך נישט ברוגז... הלמאי האט איהר מיר עס פריהער נישט דערקלערט.

— איך חיים אליין נישט... איך האב אייך נישט געוואלט בעאונרוהיגען... איהר ווילט קאווע?..

דעם זעלבען אווענד האט גוטערמאן פלוצים אין אומגעריכט א פרעג געטון ביי מערי'ן:

— איהר האט זיך דאך קיינמאל נישט געהאט בעגעגענט מיט מארקוס קאשטאנען, פרייליין קאהן?

די איבערראשטע מערי האט זיך אפילו געהאט שטומעלט מחמת אומגעריכטקייט פון דער פראגע.

— ניין!.. אבער פארוואס פרעגט איהר עס?

— אט גלאט אזוי.

גוטערמאן האט גענומען א ציגאר פון קעסטעל, וואס איז געלעגען פאר איהם אויפ'ן טיש און פארטגעזעצט:

— איך האב פונקט א טראכט געטון וועגען איהם... דער פערשוין, וואס איז דא ביי מיר געהען אינטערפריה האט מיר דערמאנט אין דער אלטער בעקאנטשאפט מיט דעם קאשטאנען... נישט האהר — א מארנער פויגעל?.. א ווייט נישט קיין אריסטא-קראטישער בחור?..

— א, ניין! — האט מערי נעענטפערט.

איהר הארץ האט אהן א פארוואס האסטיג געקלאפט.

גוטערמאן האט זי נייגעריג אנגעקוקט, און זיך דערנאך פערטיפט אין לייענען פערשידענע פאפירען.

ווען ער איז געבליבען אליין, האט ער אנגעצונדען א ציגארע און זיך וועגען עפעס טיף פערטראכט:

„פארוואס עפעס איז זיין סעקרעטאריך געווען אזוי אויפגערודערט, ווען ער האט אינטערפריה אומ-געריכט ארויסגעזאגט קאשטאנס נאמען?

„איצט איז זי עפעס שטארק אויפגערעגט...

„ער גופא ווייסט עפעס וועגען קאשטאנען“...

איצט האט ער זיך בעמיהט צו געפינען א צו-זאמענהאנג צווישען די דאזיגע פערשידענע מענשען,

צווישען קאשטאנען, דזשעיקאבס'ן, די „דריי מאלפעס“ און דעם צום ערשטען מאל געהערטען נאמען פון זינגער'ן.

וואס פאר א בעדייטונג האבען עס די ווערטער פון דעם אמעריקאנישען פערשווינדעל, דזשעיקאבס'ן, וועלכער איז אהער אראפגעקומען פון יענער זייט ים, בעת ער האט דערקלערט, אז ער האט געבראכט פאר קאשטאנען „א גוטע בשורה“?

וועגען וואס פאר א מיידעלע האט עס גערעדט דער דזשעיקאבס?

און — צי איז עס אמת, אז די „דריי מאלפעס“ האבען משלח געווען קאשטאנען אויף יענער וועלט?

וועלכע געדאנקען זענען ארורכגעפלויגען אין גוטערמאנס קאפ, בעת ער האט זיך געוויגט אויפ'ן ווינג-שטול און זיך געלאזט וואלגערען מיט'ן ריח פון זיין שמעקענדיגער ציגאר.

ער האט געפיהלט, אז דא שטעקט עפעס א סוד, אז דא האנדלט זיך עפעס וועגען געלד, און דער עיקר — אז דער גאנצער ענין שמעקט מיט א סכנה.

צי פונאנדערצובינדען עס וועגען א סך אזער וועגען ... די נעפאהר ניט ארער סליין — ... איז אבער געווען, און אזוי איז עס, אויף וויפיל די סכנה איז געווען נאהענט, האט ער גוטערמאן אפילו אליין נישט געוואוסט:

מיט צוויי טאג פריהער האט זיך מאטעס אפמאן אריינגעצויגען, אונטער א פרעמדען נאמען, אין איינער פון די הערליכע וואוינונגען און'ס „גר-סוראך הויז“...

פארטזעצונג קומט

7-kl. Szkoła
dla żyd. inteligencji (Zakład Freblowski)
KACENELSON-NACHUMOW
ul. POMORSKA 20 tel. (183-40). Zapisy w godz. od 4–7 p.p

7-קל. שולע און פרעבלשולע פאר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ
קאצענעלזאן = נאחומאב
פאמארסקא 20 טעל. 183-40. איינשרייבונגען פון 4 ביז 7 נאכמיטאג

די שולקאנצעלאריע נעהמט אן איינשרייבונגען פון קנאבען און מיידלעך וואס זענען אין שולצוואנג. אין פארבערייטונגס-קלאס (A⁰) ווערען אנגענומען קינדער פון 5½ יאהר. אין פרעבלשולע (שפיל-שול) קינדער פון 3-7 יאהר

די אונטערריכטס-שפראך אין שולע, ווי אויך אין פרעבלשולע איז פויליש.
פיר קנאבען א פערגרעסערטער קורס פון העברעאיש און אלע למודי-קודש אונטער דער פערזענליכער הנהלה פון
ר' יעקב בנימין קאצענעלזאן
פיר מיידלעך א ספעציעלער קורס פון טענץ, ריטמיק, פלאסטיק לויטן פראגראם פון טאנץ-שולען פאר קינדער אונטער פאכמענישער לייטונג

פיר פיזיש שוואכע קינדער, ווי אויך פיר אונבעמיטעלטע ווירד ערעפענט א
נאכמיטאג שולע ■ ביז 50% בילינער ■ נאכמיטאג פרעבעלשולע

„WIEDZA"
מיט רעכט פון רעגירונגס-גימנאזיום
8-קלאסיגעס מיידלעך-גימנאזיום
פילסודסקיעגא 62 (ווסכאדניא) טעל. 175-38
די איינשרייבונגען פון נייע איינטרעטענדע שילערינס פאר די קלאסן A B C און פון דער I-טער ביז דער VIII-טער נעהמט אן דער סעקרעטאריאט טעגליך אויסער שבתים און ימים טובים פון 10 ביז 1 און פון האלב 6 ביז 7 אוונט.

Dyrektor (—) B. JUDELEWICZ.

וויכטיג פאר שניידער-מייסטער און קאנפעקציאנערן!
מיר טיילען מיט, אז צוליב דער בעקוועמליכקייט פאר דער געעהרטער קונדשאפט האבען מיר איבערגעטראגען אין א פערגרעסערטן לאקאל אין זעלבן הויף פראנט דאס 3-טע געוועלב אונזער
שניידער-צודאטען-געשעפט
וואו מיר בעזיצען אויף לאגער צום ווינטער-סעזאן א גרויסן אויסוואהל פון פערשידענע

פאלטען-פוטערס	אלפאגאס	סאמט-קעלנער
סאטינען,	זיידענע פוטערס	ספעציעל אפטיילונג פון
וואטעלינען,	ראססהאר	דאמען
וויקטאריעס,	קעפער	הערען
בעק	קרויזע	קינדער
ערמעל-פוטער	מושלין	קנעפ
וולאשנאסא	לייוועגד	גארנע

קומט און איבערציייגט אייך! מיט אכטונג
BAZAR KRAWIECKI 8 נאוואמיעסקא 8
פראנט-געוועלב
אין הויז ווי עס געפינט זיך דאס טוך-לאגער פון בנימין מאראקא
בעמ.: פאר בעשטעלטע שניידער ספעציעלן ראבאט.

ברוכים הבאים!
פאביאניצער רבי
שליט"א לאדזשער
פון נאווא-צעגעלניאנא 10
קומט היינט צו פאהרען פון טשעכאטשינעק.

Dr. med.
A. BANASZ
ספעציאל-ארצט פאר
נירען און: בלאז-קראנקה.
וואולטשאנסקא 23
טעל. 139-88
נעהמט אן פון 3–4 נ"מ.

DR. MED.
M. DAWIDOWICZ
אינערליכע קראנקהייטן
ספעצ. פאר הארץ און
לונגען
צוריקגעקערט
נעהמט אן פון 6–8 נ"מ
שענקעוויטש 3/5
און פון 1–2 אין דער
לעטשניצע „VITA"

DR. MED.
ANTONI
MILLER
Łódź, Targowa 32
front I piętro tel. 206-34
Choroby
wewnętrzne
i zakaźne.
Godz. przyjęć 8 — 9½
rano i od 7—8½ wiecz.

DR. MED.
Z. Datyner
צוריקגעקערט.
אוראלאג
ספעציעל-ארצט פאר בלאזן
נירען און אורין-קראנקהייטען
Piramowicza 2
(Olginska) Telef. 148-95
נעמט אן פון 9–10 פארם
און פון 6 - 8 אוונט.

מאשין-לעכער
ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. גארדמאן, צעגעלניאנא 29

אין דער 7 קל. שולע
פון ש. זשעלאנקא
פילסודסקיעגא (ווסכאדניא) 68/70
ווערען אנגענומען שילער פון 6 יאהר אן און ווערען גרונדליך פארבערייטעט אין אלע העכערע מיטעלשולען. א ספעציעל געוויכט ווערט געלייגט אויף אלע העברעאישע און רעליגיעזע למודים.
איינשרייבען טעגליך פון 10–2 און פון 4-6.
בעמ: דורכגאנג אויך דורך פיעטריקאווער 44/46

צום החים בדרך עקש.
שומר נפשו ירחק מהם.
תקעו בחודש שופר. בכסה ליום חגנו. כי חוק לישראל הוא
משפט.
איבער דעם זאלסט קומען אין דער אלטער בעוו. רעכטסקאנסולטאציע-ביורא פון ה'
מאנעלא, פיעטריקאווער 17
(זאכאדניא 52) טעל. 148-79
וואו עס ווערט שנעל און פינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאפט געשריבען אלערליי בימעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, ארוואלאניעס, סלאזזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין ארושאנד ראזיצמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. בעמערקונג: קלאזזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך פון 24 שעה. מיט אכטונג
ד. מאנעלא, פעטריקאווער 17.

א יונגעל
פון אנשטענדיגע עלטערן וואס קען שרייבען און לעזען און האט די בעסטע רעקאמענדאציעס ווי אויך קויציע זוכט בעשעפטיגונג צו ערפארען אין אדמיניסטראציע

ענטשולדיגונג.
דערמיט בעט איך ענטשולדיגונג ביים פראפעסיאנעלן אלט-לעדער-ארבייטער פעראיין פאר מיין נישט טאקטישע האנדלונג און פערזיכער, אז צוליעבעס וועט מעהר נישט פארקומען, מיט אכטונג
הערש גלאווינסקי.

לאזשי
אין א בעזונדער צימער קען בעקומען אן אנשטענדיגער יונגערמאן אויף מאנאטליך. קאמיענא 18 פראנט 1 שטאק לינקס 2-טע טיר. 7988

ס'ווערט
געזוכט
א קוואליפיצירטע קראפט-שפולערין צו סוויטערס ביי מ. פרידמאן
פאמארסקא 3. 7984

צופערמיטען
גרויסע קעלער-סוטערינעס גוט רעמאנטירט ליכטיג מיט עלעקטריע געאייגנעט אויף א סוויטער-פאבריק, אדער אויף א לאגער. בזשעזשינער 4. עס גרעניצט זיך מיט יונה פילצערס פלאץ. צו ערפאהרען ביי גאלאס, נאוואמיעיסקא 20. 5988

שטרימף,
שקארפעטען
אויף 120-ער און 156-ער ווי אויך שפאלען נעהם איך אן. אפערטען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג. אונטער A. B.

געגען בעלוינונג.
ס'איז פערלוירען געווארן א בעגלייטשיין אויף נאוואמיעסקא גאס און וואס האט פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. מ'בעט אבצוגעבען געגען בעלוינונג אויף פאלודניאווא 9 צו מייעראוויטש.

א שטריקער
צו האנט זשאקארד-מאשין ווערט פון זאפארט געזוכט ביי בערקאוויטש
36 קאנסטאנטינער 36.

איין איינזאמער געשעפטס-מענש פון 43 יאהר אלט זוכט בעקאנטשאפט מיט א בעסערע פרוי אין די זעלבע יאהרען קינדערלאז אדער א עלטערע פריילין וואס זאל האבען איין גוט איינגעפיהרט געשעפט צוועק הייראט ס'קען אויך זיין פון פראווינץ אפערטען פאר „איינזאמער"

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134–72
נעמט אן אינדערהיים פון 2-3 פ. מ. פון 7-9 נ. מ.
אין קליניק „סאנאטא"
אגראדאווא 10 פון 12–1

קלאנג-פילם-טעאטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.
היינט און פאלגענדע טעג!
דאס ליד פון דער סטיכיע
אין די הויפטראלען:
LUPE VELEZ
GARY COOPER
LOUIS WOLHEIM
די פרייזען פון די פלעצער זענען נישט פערגרעסערט.
נעכסטער פראגראם: „דעם מאנ'ס רעכט"
מיט Billie Dove און Rod la Rocque

7-קל. מענער-שולע (z pr. szk. państw.) פון
ש. שולדענרייך
29 פאלודניאווא 29
עס גן-ילדים איז די געוואוינטע שולע פאר קינדער, וואס די עלטערן ווילען זיי געבען צוזאמען מיט וועלטליכע בילדונג א שטרענגע רעליגיעזע ערציהונג און גרינדליכע לעהרע אין תנ"ך, העברעאיש ווי אויך אין תלמוד.
דאס לעהר-פערסאנאל בעשטעהט פון די בעסטע פעדאגאגישע קרעפטען, אין פארבערייטונגס-קלאס ווערען אנגענומען שילער פון 5 און א האלב יאהר אהן שום קענטעניש.
איינשרייבען טעגליך אין אלע קלאסען פון 9 ביז 2 און פון 4 ביז 6 נ.מ.

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
JóZEFA ABA
w ŁODZI, ZIELONA 10, tel, 122-12,
איינשרייבונגען פון קאנדידאטקעס אין אלע קלאסען נעהמט אן דער סעקרעטאריאט טעגליך פון 10—1 בייטאג.
די לעקציעס הויבען זיך אן דעם 2-טען סעפטעמבער ד. י.
Dyrektor (—) J. AB.

Szkoła Przemysłowa
Pomorska 46-48, tel. 163-80
Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów w Łodz
אפטיילונגען: מעכאנישע, עלעקטראטעכנישע, וועבעריי
די קאנצעלאריע ערטיילט אינפארמאציעס און נעמט אן איינשרייבונגען מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג פון 10–14 נמ.

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיסן

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם בוים און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעל גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכנעט גוט דורך גרויסע פראפעסאר מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר-דאקטאר בראכגרעהזונג בעוואוסגען זיבער דעם שטערטען און געפעהרליכסטע

ארוך, אויך פאר הויקערס לייםונגען מיט הייל-גארטעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
שטאפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.
ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
Łódź, WÓLCZAŃSKA 10, tel. 221-77, front parter.
בעמערקונג: דאס ערוועגליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג, זיפלמאן האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע. מיר נעהמען אויף אן פערזענליך פון דער קראנקען-קאסע

דאנקזאגונג.
דעם געעהרטען ה' דיר. י. ראפאפארט, ספעצ. פאר ברוך-לײדענדע און לאדז וואלטשאנסקא 10, טעל. 221-77 פראנט, פארט. פאר דער גיבער אינטערעסאנטער הילף און רעדען מיך דעם ערשט טאג ראש השנה פון דעם שוערען און פאר מיין לעבען געפעהרליכען ברוך, פאר דעם וויסענשאפטליכען אנלעגען פון דעם באנדאזש פון זיין מעטאדע דאנק איך אויף דעם וועג הערצליך און עמפפעהל איהם דאדורך פאר אלע ברוך-ליידענדע.
Dr. M. Minzer, N. lekarz kolejowy K. Chorych

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6–זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך.
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט–18 גר. פריטאג און ערב יו"ט–24 גר. אין הפר זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט–40 ... 60– ... 4
נאכ'ן טעקסט–12 ... 18– ... 8
פאר א מיליםעטער-שורה: אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען–10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaźman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.